

44p(22)2628

DARBININKAS

LXIII, Nr. 32

Rugpjūčio - August 26, 1988 Penktadienis-Friday

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N.Y. 11207

50 centų

Savaitės įvykiai

Sovietinės Estijos respublikos laikraštis pirmą kartą paskelbė Sov. S-gos ir Hitlerio Vokietijos sudarytą nepuolimo sutartį 1939 m. ir jos slaptus protokolus, pagal kuriuos Rytų Europa buvo pasidalinta į įtakos sferas ir okupuotos Baltijos valstybės.

Sovietų žinių agentūros "Novosti press" direktorius Valentin M. Falin įrodinėja, kad prie 1939 m. tarp Sov. S-gos ir Hitlerio Vokietijos sudarytos nepuolimo sutarties slaptų protokolų nebuvę arba jie yra Vakarų suklastoti. Sovietai jau seniai skelbia, kad jie savo archyvuose neranda šių dokumentų, bet Vakarai juos atrado nacių archyvuose ir paskelbė.

J.T. sudarytų taikos priežiūros dalinių taikai tarp Irako ir Irano prižiūrėti vadu buvo paskirtas Jugoslavijos gen. Slevko Javic.

Izraelis iki šiol negali sutarti, kokių žygių jis turėtų imtis, Jordanui atsiskaičius toliau atstovauti Vakariniui Jordano kranto ir Gazos ruožo palestiniečiams.

Prezidentas Reagan pasirašė įstatymą atlyginti kiekvienam japonų kilmės JAV piliečiui ar jo ainiui po 20,000 dol. už jų internavimą Antrojo pasaulinio karo metu ir atsiprašyti.

Burmos prezidentu ir valdančiosios partijos pirmininku neseniai išrinktas ats. gen. U Sein Iwin del krašte vykusių demonstracijų ir riaušių pasitraukė iš abiejų pareigų. Vyriausybė pripažino, kad per riaušes yra žuvę 95 žmonės, bet neoficialūs šaltiniai tikina, kad jų buvę keli šimtai.

Šiaurinėje Somalijoje padažnėjęs pilietinė kovom, apie 300,000 jos gyventojų pabėgę į Etiopijos Ogaden provinciją.

Angolų veikiančių Jonas Sawimbi partizanų vadai pareiškė, kad paliaubų tarp Angolos ir Pietų Afrikos susitarimas jų neliečia, nes jie tuose pasitarimuose nedalyvavo.

Nikaragvos prezidentas Daniel Ortega Savedra, lankydamasis Ekvadore, pasiūlė prieš jį veikiančių partizanų vadams tęsti pradėtus derybas rugpjūčio 26-29 Nikaragvoj ar Washingtone.

Sov. S-ga apkaltino ten atvykusius JAV 3 inspektorius branduolinių sprogdimų sekti šnipinėjimu ir dokumentų ar įvairių įrankių pasisavinimu. Valst. departamentas teigia, kad buvę paimta tik suvenyrinės reikšmės daiktai, kurie nieko bendra su šnipinėjimu neturi.

J.T. pasiūlė pasiųsti į vakarinę Saharą 2000 karių ir administratorių taikai tarp Maroko ir ten veikiančių Polisario partizanų prižiūrėti ir gyventojų atsklausimui įvykdyti.

Filipinų viceprezidentas Salvador H. Laurel apkaltino prezidentę Corazon Aquino nesugebėjimu ir kyšininkavimu ir patarė jai atsistatydinti iš prezidentės pareigų.

Respublikonų partijos konvencija partijos kandidatu į JAV prezidentus išrinko daugiausia pirminiuose rinkimuose balsų gavusį dabartinį viceprezidentą George Bush, o viceprezidentu — jo paties pasirinktą Indianos valstijos senatorių James Danforth Quayle.

KAI SAUGUMIEČIAI SAVIVALIAUJA IŠ LIETUVOS KATALIKŲ BAŽNYČIOS KRONIKOS NR. 73

— Kun. A. Šeškevičiaus protestas —

(Tęsa iš praeito numerio)

Kai ateistinė propaganda neduoda norimų vaisių, o tėvai ir toliau veda savo vaikus į bažnyčią, kad čia jie būtų supažindinti su tikėjimo tiesomis, komisijomis ir administracinėmis bandomis persekiojami tie, kurie darbu užimtiems tėvams padeda paruošti jų vaikus pirmajam išpažinimui ir Komunijai.

Pvz. liepos 9 d., kai į Gargždų bažnyčią prieš vakarines pamaldas prisirinko didokas būrys vaikų su motinomis ir kitais tikinčiaisiais, pasitikrinti kas mane tikėjimo žinias.

Kai vaikai buvo susirinkę kad gautų kortelę išpažinčiai, į bažnyčią staiga, be jokios pagarbos įsiveržė būrys kažkokių tarnautojų, tarp jų buvo J. Surplienė, finansų skyriaus vedėja Z. Vitkutė, socialinio aprūpinimo viršininkas Šuminas ir kiti.

Kaip tik tuo metu visiems vaikams pasakiau: "Kas nori gauti kortelę, teišėina į šventorių pasitikrinti žinių". Ėjau aš ir daug vaikų su motinomis iš paskos. Finansų skyriaus vedėja bažnyčioje suuko: "Kur vėdi vaikus?"

Šventoriuje po vieną prie ten esančių motinų juos ir tikrinau. Staiga iš bažnyčios išbėgo socialinio aprūpinimo viršininkas ir pradėjo ieškoti kunigo.

Motinos Šumino prie kunigo neprileido. Protestuodamos jos pareiškė: "Mums reikalingas kunigas, mes paruošėm vaikus ir atvedėm patikrinti".

Viršininkas iš tolo šaukė: "Mokai katekizmo ar pasirašysi aktą?" "Nesirašysiu jokių aktų", — atsakiau. Girdėjosi, kaip motinos ir močiutės juos mokė: "Kokie jūs lietuviai..." Komisija pasiūlino, o aš tikrinau vaikų žinias toliau, daviau kortelės išpažinčiai. Kitą dieną miesto vykdomajame komitete paklausiau sekretorę J. Surplienę, kas vakar dieną buvo atsilankę į bažnyčią. Ji paaiškino, kad tai buvusi komisija, kuri surašė aktą ir įteikė jį Klaipėdos rajono vykdomojos komiteto pirmininko pavaduotojui Leitai.

Štai kaip praktikoje atrodo Konstitucijos 50 straipsnis: "LTSR piliečiams garantuojama sąžinės laisvė... Bažnyčia atskirta nuo valstybės ir mokykla nuo bažnyčios".

Valstybės ir mokyklos atstovai šeiminkauja bažnyčioje! Konstitucijos 50 str. įsako: "Kurstyti nesantaiką ir neapykantą ryšium su religiniais tikėjimais draudžiama". O ką daro ateistai?

(2) Net religinių susivienijimų 17 str. leidžia vaikų ir jaunuolių specialius susirinkimus, turinčius ryšį su kulto atlikimu. O išpažintis ir šv. Komunija kaip tik priklauso prie kulto, ir kunigai turi pareiga juos paruošti. Bažnyčiose toks ruošimas ir mokymas vyksta kasdien pamokslų metu, katekeze suaugusiems. Ar tai jau mokykla?

Sekretorė liepia aprūpinti tikligonius ir mirstančius. Kristus-Dievas įsako: "Eikite ir mokykite visas tautas". Taigi kieno kunigai turi labiau klausyti? Ateistės J. Surplienės ar Kristaus?

(3) Nors ateistai visokiais būdais stengiasi atimti iš tikinčiųjų galimybę tikėjimą giliau

pažinti ir jau 40 metų prievarta visiems bruka ateizmą, sekretorė J. Surplienė negali džiaugtis, kad mažėja tikinčiųjų skaičius Lietuvoje, kad vaikai tik už dovanas lanko bažnyčią, praktikuoja tikėjimą.

Gargždai, 1986.IX.27.

Po pareiškimu pasirašė kun. A. Šeškevičius ir 682 tikintieji.

(Pareiškimas sutrumpintas, kalba netaisyta — red. past.)

TSKP CK Generaliniam Sekretoriui M. Gorbačioviui. Nuorašai: TSR GB Pirmininkui Čerbrikovui,

LTSR Saugumo Viršininkui, Lietuvos Vyskupams ir vyskupijų valdytojams. Kun. Antano Gražulio gyv. Lietuvoje, Alytaus m. Pušyno 6.

PAREIŠKIMAS

1987 m. sausio 8 d. laikraštis "Pravda" atspausdino Tarybų Sąjungos KGB Pirmininko Čerbrikovo straipsnį. Jame autorius pažymi, jog yra atvejų, kai saugumo pareigūnai pažeidinėja įstatymus.

Gerb. GBen. Sekretoriau, jausdamas, kad Lietuvos saugu-

mo komiteto nariai savivaliauja, krepiusi į Jus.

Įsiveržia į butą

1986 m. lapkričio 17 d. kažkokie du vyrai (nepažįstami), prieš tai pranešę telefonu, kad laukty svečių, atėjo pas mano šeimnininkę Jarmalienę, gyvenančią Pušyno 6 (čia ir aš gyvenu nuomininko teisėmis). Jie prisistatė esą saugumo darbuotojai. Šeimnininkei įsakė išeiti į miestą ir negrįžti anksčiau 13 val. Po pietų vėl jai buvo įsakyta išeiti iš gyvenamojo namo. Likę vieni kambariuose saugumiečiai kažką dirbo, nes girdėjosi plaktukų dūžiai ir kiti garsai. Neparašyti savečiai išėjo tik sutemus.

Nuo lapkričio 17 d. maždaug dvi savaites kaimyno Bendoravičiaus šuo buvo apnuodytas įtartinomis aplinkybėmis. Ne kartą prie šeimnininkės sandėlio tamsiu paros laiku, net lietuvių lygiant pastebėdavom su broliu kažkokius du nepažįstamus vyrus. Mus pastebėję, jie tuojau pat pasišalindavo.

Saugumas įrengia klausymo aparatą

Vėliau šeimnininkei buvo įs-

(nukelta į 2 psl.)

Bostono tautinių šokių grupė šoka lietuvių dienoje-piknike pranciškonų vienuolyno sodyboje Kennebunkporte, Maine, kai ten lankėsi viceprezidentas George Bush. Už šokančiųjų sėdi iš k. Marytė Šalinskienė, Barbara Bush, viceprezidentas George Bush, pranciškonų provincijolas tėv. Placidus Barius, OFM, Kennebunkporto vienuolyno viršininkas-gvardijonas Tėv. Jurgis Gailiūsis, OFM. Nuotrauką vienuolynui atsiuntė pats aukštasis svečias.

NAUJAS LIETUVOS PERSITVARKYMO SAJŪDŽIO MITINGAS

Liepos 26 d. 13 val., prie LTSR Aukščiausios Tarybos Rūmų įvyko Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio suauktas mitingas, nukreiptas prieš valdžios skubiai ruošiamą "antikonstitucinį įstatymą". Apie tai Pabaltiečių Tarybos biuro direktorių A. Klimaitį Strasboure telefonu liepos 27 d. painformavo Patriotinio Judėjimo atstovas Povilas Pečeliūnas.

Mitinge kalbėjusieji išreiškė protestą, kad LTSR AT prezidiumas negali "prieš liaudies valią" keisti konstitucijos 48-tą straipsnį, kuriame užtikrinama demoknstracijų, susirinkimų ir žodžio laisvė. Toks konstitucijos pakeitimas labai sustiprintų stalininių priemonių arsenalą ir fak-

tiškai atimtų bet kokią galimybę per mitingus išreikšti liaudies valią. Šį protestą vienbalsiai priėmė mitinge dalyvavusieji apie 7,000 žmonių, kurie susirinko pasinaudodami pietų pertrauka. Aikštėje buvo gausu trišpalvių ir kitų tautinių ženklų. buvo sutelkta daug milicijos ir net karinių dalinių, bet jie mitingui netrukė, nors jam leidimas nebuvo duotas.

Persitvarkymo sąjūdžio vadovai savo kalbose pabrėžė, kad pilnas konstitucijos pakeitimo projektas turi būti paskelbtas spaudoje, perduotas per radiją ir televiziją. Projektą turi svarstyti visi, kad visa tauta galėtų pareikšti savo nuomonę — tada jį galėtų svarstyti demokratiškai

JAV LB IR BALŲ LYGOS ATSTOVAI LIUDIJO RESPUBLIKONAMS

Savaitę prieš Respublikonų partijos konvencijos pradžia, Respublikonų partijos platformos komitetas New Orleans mieste pradėdė apklausinėjimus 1988 metų JAV prezidento rinkiminės kampanijos platformos reikalui. Liudininkų apklausinėjimai vyko rugpjūčio 8 septyniuose pakomisėse. Kiekvienos pakomisės sudėtyje būta apie 12 specifinės srities specialistų.

Po 12 metų pertraukos (paskutinį kartą liudyta 1976 metais) ir eilės įtaigojimų, Respublikonų partijos centro komitetas lietuvių ir bendriam baltų klausimams suteikė išskirtiną dėmesį. Amerikos lietuviams opius klausimus pristatyti buvo pakviesta JAV LB Krašto valdyba (atstovavo vykd. administr. Algimantas Gečys, o bendriesiems baltų reikalams — Amerikos Baltų Laisvės Lyga (atstovavo vicepirm. Angelė Nelsienė). Abu atstovai liudijo Užsienio reikalų pakomisėje, kuriai vadovavo Thomas Loeffler iš Texas valstijos ir kurios sudėtyje buvo kongr. William Mc Collum, kongr. Guy Molinari ir kt.

JAV LB atstovavusio Alg. Gečio liudijimas rėmėsi š.m. birželio 13 d. Demokratų ir Respublikonų partijų platformos komitetams įteiktu Krašto valdybos pirm. Vyt. Volerto memorandumu. Prašyta tęsti Baltijos valstybių aneksijos į Sov. Sąjungą nepripažinimo politiką, ją stiprinant dažnesniu okupacijos klausimo kėlimu tarptautiniuose forumuose ir diplomatinio Baltijos valstybių atstovavimo JAV-se pabrėžimu. Siūlyta kreiptis į M. Gorbačiovą prašant jo atsakyti Molotovo-Ribbentropo pakto padarinių gerą valią įrodant nepriklausomybės Baltijos val-

stybėms sugražinimu. Pasisakyta už Laisvos Europos transliacijų stiprinimą ir radijo siųstuvų modernizavimą, kelta aukštų munitų siunčiamoms dovanoms į Lietuvą klausimas, paminėta sovietų atsiskaitymas įsileisti paštu siunčiamus vaistus. Liečiant Teisingumo departamento OSI įstaigos veiklą, pasisakyta už kriminalinių bylų procedūras naudojimą, deportacijų į Sov. Sąjungą atsiskaitymą, OSI įstaigos mandato praplėtimą baudžiant ir tuos, kurie žmogiškumui nusikalta būdami Sov. Sąjungos tarnyboje.

Amerikos baltų vardu liudijusi Angelė Nelsienė pabrėžė Baltijos valstybių aneksijos nepripažinimo politikos reikšmę bei jos įtaką į dabartinių metu Baltijos valstybėse vykstantį tautinį judėjimą. Keldama rusifikacijos ir kultūrinio gencido pavojus, ji pastebėjo, kad rūpestis žmogaus teisėmis privalo būti jungiamas su tautinių teisių garantija. Ji prašė Respublikonų partijos platformos komisiją Baltijos valstybių klausimui suteikti "rajoninio konflikto" statusą, esamą problemą pastatant į Afganistanui, Nikaragvai, Angolai teikiamo dėmesio plotmę. Palietė ir OSI klausimą siūlydama priklaityti JV konstitucijos reikiama garantijų, nubausiesiems leidžiant bausmes atlikti JAV-se.

Tenka pasidžiaugti, kad New Orleans apklausinėjimų metu mums rūpimi klausimai galėjo būti pristatyti kartu su spaudoje nuolat linksnuojamom Pietų Amerikos, Pietų Afrikos, Artimųjų Rytų, Afganistano problemomis. Gausiai auditorijai buvo priminta, kad Baltijos valstybių okupacijos klausimas yra dėmesio reikalaujanti neuzgijsi II-jų Pasaulinio karo žaizda.

A. Gė.

JAV Attorney General pasitraukus iš pareigų, jo vieton senatas patvirtino buv. Pensylvanijos gubernatorių Dick Thornburgh.

8 m. vedęs partizanines kovas už atsiskirymą nuo Indijos Tripra valstijos vadas Bijoy Kumar Hrangkhaw pasirašė su Indijos vyriausybė taikos susitarimą.

JAV sutiko prisidėti prie taikos tarp Irako ir Irano priežiūros dalinių išlaikymo.

JAV studija priėjo išvados, kad Afganistane sovietai ir partizanai yra išdėstę per 10 milijonų minų ir paragino Sov. S-gą prisidėti prie jų pašalinimo, bet jokio atsako iki šio nesulaukė. J. T. afganų pabėgėliams įkurdinti direktorius princas Sadruddin Aga Khan numato tam reikalui panaudoti Afganistano pabėgėlius.

Pietų Afrikos užs. reik. ministeris Roelof F. Botha pareiškė, kad Pietų Afrika yra pajėgi pasigaminti branduolinių ginklų.

PLO pagal kursuojančius gaudus ruošiasi sudaryti egzilinę vyriausybę Izraelio okupuoto Vakarinio Jordano kranto ir Gazos ruožo palestiniečiams atstovauti, jos vadu paskirti PLO pirmininką Yasir Arafat ir pripažinti Izraeliui teisę egzistuoti.

JAV pažadėjo paremti tarp tautinių pajėgų sudarymą tarp Angolos ir Pietų Afrikos pasiektai taikai prižiūrėti.

nors ekologinė padėtis jau dabar katastrofiška. Numatoma plėsti ir dabartines chemijos bei azoto gamyklas. Taip pat kalbėjo filosofai Bronius Genelis bei Arvydas Juozaitis, atstovai iš Kauno, ir kt. Minia jiems vieningai pritarė.

Taip pat pranešta, kad liepos 22 d. išėjo vienuoliktas "Sąjūdžio žinių" numeris.

(Elta)

IŠ OKUPOUOTOS LIETUVOS KULTŪRINIO GYVENIMO

Vilniaus vykdomajame komitete birželio 24 įvyko pasitarimas dėl senamesnio atnaujinimo. Jį pradėjo miesto vykdomojo komiteto pirmininkas A. Vileikis. Pranešimą padaręs miesto vykdomojo komiteto pirmininko pavaduotojas K. Kačionas pažymėjo, kad restauruotojai vykdo pirmojo pusmečio planus. Šiuo metu jie dirba trisdešimtyje kvartalų, darbų atlikta už pusantro milijono rublių daugiau nei pernai, iki metų pabaigos lenkų statybininkai baigs restauruoti dalį Konservatorijos. Tačiau neramina nepagrįstai dešimtmetį tęsimas kai kurių pastatų remontas, stabdo darbus tai, kad pavėluotai iš remontuotųjų namų iškeliami gyventojai, stin-

ga būtiniausių statybinių medžiagų.

Lietuvos kultūros fondas surengė pirmąjį respublikinį konkursą "Rašysena — 88". Baigiamajame ture, kuris vyko Vilniaus universitete, dalyvavo gražiausiai rašantys moksleiviai iš Švenčionių, Plungės rajonų bei Vilniaus ir Druskininkų miestų. Vertinimo komisijai vadovavo Lietuvos valstybinio dailės instituto docentas A. Gurskus. Pirmojo dailės konkurso laureatais tapo Druskininkų, Vilniaus ir Švenčionių moksleiviai I. Daugelevičiūtė, M. Šalnaitė ir A. Čepinskaitė. Konkurso nugalėtojai ir prizinininkai gavo "Tarybinio mokytojo", "Lietuvos pionieriaus" ir kitų organizacijų prizus, atminimo dovanėles. Lietuvos kultūros fondas planuoja šį renginį padaryti tradicinį.

Kompozitorių namuose gegužės 26 įvyko naujų kūrinių perklausimas. Iš jrašų skambėjo V. Bagdono fortepijoninės siuitos dvi dalys: "Akvalerė" ir "Klouno šokis", V. Budrevičiaus trys kūriniai: romanai "Tu klausai manęs" (S. Neris ž.), Scherzo fagotui ir fortepijonui, Pjesė birbynei ir fortepijonui. Išgirdome ir V. Barkausko (jaun.) kūrinius: "Trans-eo" saksofonui, sintezatoriui, mušamie-

Sov. S-gos vyriausybės organas "Izvestija" vedamuoju straipsniu pareikalavo suvaržyti rusų nacionalistų "Pamiat" veiklą, nes ji kelia etninių grupių nesantaiką ir priešina Gorbaciovo reformoms.

JAV kongresui atsisakant paskirti pinigų prieš Nikaragos vyriausybę kovojančių partizanų karinei veiklai, partizanai paragino savo rėmėjus persikelti iš Nikaragos į Hondurą, nes partizanai negalės jų apsaugoti ir juos išlaikyti.

Sov. S-ga įspėjo Pakistaną neaprupinti Afganistano partizanų ginklais, nes tai prieštarauja Genevos susitarimam. Sov. S-ga, jei tai ir toliau vyks, negalės tokių veiksmų toleruoti.

siams, styginių grupei ir fonogramai. Elektroninę kompoziciją Nr. 3 "D-G" klavišiniams, balsui, mušamiesiems ir saksofonui.

Kultūros ministerijos kolegija birželio 28 svarstė Biržų rajono bibliotekų materialinės bazės būklę. Priimta nutarime pažymėta, kad, nepaisant kai kurių poslinkių, pastaraisiais metais, rajono bibliotekų materialinė bazė yra prasta. Rajono LDT vykdomojo komiteto patvirtintos organizacinės priemonės jai gerinti yra nepakankamos ir nevisiškai vykdomos. Būtina didinti ūkių vadovų atsakomybę už vietos bibliotekų materialinę bazę. Kolegija taip pat svarstė, kaip pagerinti muziejinių vertybių restauravimą ir konservavimą. Buvo atkreiptas dėmesys, kad dabartinė būklė yra nepatenkinama, muziejuose susikaupė daug eksponatų, kuriuos reikia restauruoti. Priimta-

me nutarime numatyta plėsti P. Gudyno muziejinių vertybių restauravimo centrą bei kurti specializuotas restauravimo dirbtuves prie muziejų. Buvo išklaudyta Plungės rajono kultūros skyriaus vedėjos D. Malakauskienės ataskaita apie istorijos ir kultūros paminklų apsaugą.

Maskvos teatro aktorių kolektyvas "Dramos artistų draugija" pastatė Lietuvos dramaturgo Jokūbo Josadės dramą "Ir niekas niekam blogo nenorėjo". Šis kūrinys parašytas prieš 16 metų ir atkuria niūrius asmenybės kulto laikus, kai per šalį ritosi represijų bangos, žmones kaustė baimė, netikrumas dėl rytdienos. Dramos veiksmas vyksta Lietuvoje, jos centre dviejų medikų — Jono ir Saros — likimas. Spektaklį režisavo J. Gubenko, jis vaidinamas Centrinuose medikų namuose.

S. L. K.

GORBAČIOVO "TŪKSTANČIAI" — AR MILIJONAI AUKŲ?

M. Gorbaciovas praėjusių metų lapkritį tvirtino, jog priverstinė kolektyvizacija ir Stalino sąjautėjimas pareikalavo "tūkstančių aukų". Generalinį sekretorių jau toli pralenkė Sovietų intelektualai. Savaitraštyje Nedelia, socialogas Igoris Bestuževas-Lada apskaičiuoja, kad Stalino represijos pareikalavo 38-50 milijonų aukų. Anot jo, nuo aštuntadalio iki šeštadalio Sov. Sąjungos 150 milijonų valstiečių, t.y., nuo 19 iki 25 milijonų, buvo kolektyvizacijos metu ir buvo palikti pusgyviai; bent tiek žmonių buvo išžudyta 1935-1953 m. Stalino politinių priešingų valymo metu.

Dienraštyje Literaturnaja gazeta išspausdintame straipsnyje, žurnalistas Juris Černičenka apkaltino Sovietų pareigūnus Stalino kolektyvizacijos nuostolių slėpimu. Jis pareiškė, kad "milijonai" žuvo 1932-1933 m. bado metu. Istorikas V. Dašičevas, Izvestijoje atsakydamas į laikraštyje Sovietų skaja Rosija išspausdintą Staliną ginantį laišką pareiškė, kad "milijonai" sovietų intelektualų

buvo Stalino aukomis ir kad "valymai" sunaikino "inteligentijos žiedą". 1988 m. kovo mėnesį, žurnalas Novy mir išspausdino neseniai mirusio rašytojo Vladimirio Tendriakovo novelę, kuriuose jis cituoja disidentų istoriką Rojų Medvedevą apie 3-4 milijonus kolektyvizacijos aukų. Medvedevas taip pat minėjo karo metu įvykusį Winston'o Churchill'io pasikalbėjimą su Stalinu, kuris pareiškė, kad kolektyvizacija pareikalavusi 10 milijonų gyvybių.

Gegužės 16 d. sovietinė centrinė televizija rodė dviejų valandų ilgumo televizijos filmą Proces (Teismas) apie Stalino nusikaltimus. Vienas iš liudininkų, akademikas Tichonovas, pareiškė, jog kolektyvizacijos metu buvo "nubuožinta" 15 milijonai žmonių. Tai buvo pagrindinė sovietų žemės ūkio sunaikinimo priežastis — šiandien Sovietų Sąjunga turi importuoti javus iš užsienio. Stalinas, anot Tichonovo, neįkopė į sostą atsitiktinai, nes jam kelių paruošė tuometinė santvarka.

(Ela)

Iš Lietuvių Katalikų Bažnyčios Kronikos

(atkelta iš 1 psl.)

kyta 6 val. atraktinti namo duris. Atbėgė du vyrai 6 val. 07 min. (tai ir aš su broliu mačiau) įėjo į namus, šviesos nedegė, praušus, kaip ir anksčiau, liepė šeimininkei išeiti į miestą ir grįžti tik jų nustatytu laiku. Per pietus brolis paprašė šeimininkę leisti paskambinti telefonu, pamatė du nepažįstamus vyrus: užsindėdami savo veidus, jie įbėgė į kambarį. Pagaminusi pietus, namo šeimininkė vėl turėjo palikti "svečius" vienus kambariuose iki vakaro.

Per tą laiką už sienos girdėjosi, kad kažką jie dirbo. Neprašyti svečiai išėjo 23 val. 35 min. Po jų išėjimo mano ir šeimininkės radijo imtuvuose atsirado kažkoks pašalinis garsas trukdantis klausyti net Vilniaus radijo stoties laidas. Tarpais beveik visiškai nesigirdi minėtos radijo stoties programos.

Dėl trukdymo klausytis Vilniaus radijo stoties laidų kreipiausi į Alytaus BGA kombinatą. Paaikšino, kad tokių darbų kombinatas neatlieka.

Pažįstami radijo imtuvų specialistai įtaria, kad gali būti įrengti pasiklausymo aparatai pas šeimininkę arba gretimame name. Lapkričio 30 d. 6 val. 15 min., išvykdamas draugas kelionėn, pastebėjo stovint prie namo kampo vyrą, kuris, jį pamatęs, greitai pasišalino.

Persekiojimas stiprėja

Artėjant šv. Kalėdoms, perse-

kiojimas sustiprėjo. Gruodžio 23 d. apie namą, kuriame gyvenu, stovėjo lengvosios mašinos; vienos atvažiuodavo, kitos nuvažiuodavo. Jose sėdėdavo po du-tris asmenis. Iš mašinų pro užpakalinių durelių langus buvo iškištos kažkokios antenos (tokių parduotuvėse niekada nemačiau). Priejus prie automašinu, antenas greitai įsidedavo į vidų, o kažkokią aparatūrą uždengdavo.

Kai pajusdavo, kad juos stebime, nuvažiuodavo. Pagal numerius inspektoriai nustatė, kad visos tos mašinos iš Vilniaus. Įtariau šias automašinas, kurių valstybiniai numeriai: 3246 LID, A 8236LI, A7600LI, R3972LI.

Pažeidinėja tarybinius įstatymus

Gerb. Generalini Sekretoriui tai, ką esu išdėstęs, man pačiam papasakojo šeimininkė. Ją, kaip pensininkę širdininkę moterį, gali atitinkamai asmenys priversti paneigti man papasakotus dalykus. Šeimininkė man aiškino: "Kaip aš jų nepriimsiu? Aš gi jų bijau. Jie viską gali. Jie gali ir mane nužudyti ir mano vaikams atkeršyti, juos išmesti iš darbo..."

ar tai nepažeidinėjimas tarybinių įstatymų, elementariausių žmogaus teisių? Kodėl net tarybinių žinių be trukdymo negalima klausyti?

1987. I. 29.

VALDAS C. DUOBA, lietuvis advokatas. 357 Larkfield Road, East Northport, N.Y. 11731. Tel. 516 368-3740. Namų telefonas vakarais tik išimtinai atvejais 516 757-2671. New Yorko ofisas Lito patalpose: 86 - 01 114th St., Richmond Hill, N.Y. 11418. Tel. 718 441 - 2811.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84 - 02 Jamaica Ave. (prle Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laido tuves. Kopyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296 - 2244.

BUYUS FUNERAL HOME. Mario Teixeira, Jr. laido tuvių direktorius, Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.), telef. 344 - 5172. Paruošiamos garbingos laido tuves. Modernios kopyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliam pastatyti.

BEACH MEMORIAL CHAPEL, 301 Corey Ave., St. Petersburg Beach, Fla., 33706. 813 360 - 5577. KENFIELD WOODLAWN FUNERAL HOME, 200 Pasadena Ave., S. St. Petersburg, Fla. 33707. 813 345-9393. WOODLAWN MEMORY GARDENS, 101 58th St., S. St. Petersburg, Fla. 33707. 813 345 - 9393.

JUOZO ANDRIUŠIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudimai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujoji vietoj — OHLERT-RUGGIERE, Inc., 89 - 11 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. Telef. 847-2323 (namų telef. 847 - 4477). Įstaigoj kreipiantis paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriušio klientais.

VYTAUTAS BELECKAS IR SŪNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227. Telef. 821 - 6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokylams tortai. Dalia Radžiūnas, sav. — 43 - 04 Junction Blvd., Carona, Queens, N.Y. 11368. Telef. 779 - 5156.

ROMAS PETRAUSKAS, akcijų brokeris, dirba su Thomson McKinnon Securities Inc., One State St. Plaza, N.Y.C., N.Y. 10004. Registruotas pirkti ir parduoti akcijas, bonus, options, fondus, commodities, auksą ir sidabrą. Atidaryti IRA planus ir tax shelters. Suinteresuoti, skambinkite 212 482-6962-3.

LIETUVIŲ KULTŪRINĖ RADIO PROGRAMA "AUŠRA". WICN-FM. 90.5 Worcester, MA. Treč. 8 - 9 PM. Penkt. 7:30 - 8:30 PM. Eduardas Meilus, Jr. 70 Curtis St., Auburn, MA 01501. T. 617 753 - 7232.

NEW YORK — NEW JERSEY — Laisvės Žiburys, sekmadieniais 9 - 10 val. ryto WNWK 105.9 FM. Romas Kezys, 217 - 25 54th Ave., Bayside, N.Y. 11384. Tel. 718 229-9134.

NEW JERSEY, NEW YORK, CONNECTICUT — "Lietuvos Atsiminimai", ketvirtadieniais nuo 7 iki 8 val. vak. iš WNYM 1330 AM. Pirmd. 6 - 7 val. vak. iš WSOU 89.5 FM. Dr. J. J. Stukas, Direkt., 234 Sunlit Dr., Watchung, N.J. 07060. Tel 201 753 - 5636.

LAISVĖS VARPAS sekmadieniais 9:00-10:00 val. ryto iš WCAV-FM bar. 98.0. Vedėjas Petras Viščinis, 173 Arthur St., Brockton, MA 02402. T. 617-586-7209.

LITHUANIAN COOKERY

in English, 316 pages, price 10 dol.

Agronomės Iz. Sinkevičiūtės parašyta lietuviškų valgių receptų knyga. Graži dovana draugam amerikietim. Knyga su plastikiniu aplinku. Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Užsakau "Lithuanian Cookery" už 10 dol. Persiuntimas ir Postage 1 dol.

Vardas, pavardė

Numeris, gatvė

Miestas, valstija, Zip

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI SUKURIAMI IR NEMOKAMAI PRISTATOMI VISAS KAPINES NEW YORK, NEW JERSEY IR CONNECTICUT VALSTIJOSE. ĮSTAIGA PRIE SV. JONO KAPINIŲ.

Fasolino MEMORIALS

66 - 86 80 ST. MIDDLE VILLAGE, QUEENS, N.Y. 11379

PHONES (718) 326 - 1282 326 - 3150

TAI MUSŲ VIENINTELE VIETA — GAUSI PARODŲ SALE

KVEČAS

JONAS

1933 + 1976

VYTIS

KELIONIŲ IR TURIZMO AGENTŪRA

- LĒKTUVAI
- LAIVAI (CRUISES)
- TRAUKINIAI (AMTRAK)
- AUTOBUSAI
- NUOMOJAMOS MAŠINOS
- VIEŠBUČIAI
- IDOMIŲ VIETŲ LANKYMAS
- GRUPINĖS KELIONĖS

! LIETUVA

MOKĖTI GALIMA VISOMIS KREDITO KORTELĖMIS JOKIO EKSTRA MOKESČIO UŽ PATARNAVIMĄ PILNAI APDRAUSTA IR AKREDITUOTA AGENTŪRA

VYTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE
2129 KNAPP STREET
BROOKLYN, N.Y. 11229
TEL.: 718 769 - 3300

Jungtinio Amerikos Baltų komiteto atstovai įteikia baltų laisvės žymenį kongresmanui John Miller (D-WA) už jo pastangas, kad būtų sustabdytas religinis persekiojimas Lietuvoje, kad būtų suteikta apsisprendimo teisė Lietuvai, Latvijai, Estijai. Žymuo buvo įteiktas liepos 12. Iš k. Ojars Kalnins — latvis, kongresmanas John Miller, Mari-Ann Rikken — estė, dr. Jonas Genys lietuvis.

Jungtinio Baltų komiteto atstovai liepos 12 Washingtonė įteikė Baltų laisvės žymenį kongresmeniui Edward Feighan (R-OH) už jo pastangas, kad Pabaltijio kraštam būtų suteikta apsisprendimo teisė ir kad tie kraštai būtų nepriklausomi. Iš k. Ojars Kalnins — latvis, kongresmanas Edward Feighan, dr. Jonas Genys, Mari-Ann Rikken — estė.

DARBININKAS The Lithuanian Weekly Published by Franciscan Fathers

341 Highland Blvd. Editorial Office 718 827-1352
Brooklyn, N. Y. 11207 Business Office 718 827-1351

Publication No. USPS 148-360
Second class postage paid at Brooklyn, N.Y., Post Office
Subscription per year \$20.00. Single Copy 50 cents

POSTMASTER: Send Address Change to DARBININKAS, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207. ISSN 0011-6637

Redaguoją REDAKCINE KOMISIJA

Prieš 40 metų

Prieš 40 metų, t.y. 1948 rugpjūčio 15, per Žolines, buvo pašventintas pranciškonų vienuolynas Kennebunkporte, Maine. Pašventino Portlando vyskupas. Šiomet suėjo 40 metų sukaktis. Sukaktį reikia prisiminti spaudoje, nes Kennebunkporto vienuolyno veikla buvo tikrai įžymi, verta dėmesio ir daug davusi lietuvių katalikiškam gyvenimui ir apskritai lietuviškai kultūrai.

Portlando vyskupas McCarthy lietuvių pranciškonus buvo leidęs įsikurti Green, Maine, kad aptarnautų Lewiston, Maine, lietuvius. Ten buvo patalpos mažos. Teko ieškoti kitų. Buvo surastas dabartinis vienuolynas, didelė ištaigi vila, kurią valdė siūlų pramonininkas Campbell. Palankiomis sąlygomis jis padavė lietuviams pranciškonam. Ir šie į vienuolyną su procesija įžengė 1947 rugsėjo 8.

Patalpos buvo pritaikytos svečiam priimti, juos linksminti. Reikėjo jas kuo skubiausiai taip aptvarkyti, kad būtų galima čia įkurti vienuolyną. Tai ir buvo padaryta nepilnų metų laikotarpyje. Pastatyta prie vienuolyno šv. Antano statula, nes pats vienuolynas buvo dedikuotas šv. Antano garbei, įrengta šv. Antano šventovė, koplyčia padaryta iš šokių salės, įrengtos būtiniausias raštinės, aptvarkyti kiti kambariai gyvenimui. Į čia buvo perkelta visa provincijos vadovybė. Taip Kennebunkportas tapo lietuvių pranciškonų centru.

Pirmieji metai buvo veiklos ir kelių ieškojimo metai. Tuometinis provincijolas Tėvas Justinas Vaškys suprato lietuviškos katalikiškos spaudos reikšmę. Iš čia jis ir organizavo katalikiškos spaudos centrą. Jo pastangomis ir rūpesčiu buvo perimti leisti du svarbūs laikraščiai. Vokietijoje

je ėjo Aidų žurnalas. Lietuviam išemigruojant, jis nebegalėjo ten išsilaikyti. Lietuviai pranciškonai perėmė jo leidimą, sumokėjo ten susidariusias skolas ir nuo 1950 metų žurnalą ėmė leisti Amerikoje. Jis ir dabar tebeina, leidžiamas tų pačių pranciškonų. Žurnalas yra rimtas ir aukšto lygio.

Bostone ėjęs Darbininkas tada ėmė šlubuoti. Ir jo leidimą 1951 metais perėmė pranciškonai sujungę su Brooklynje ėjusia "Amerika" ir Pittsburghe ėjusiomis "Lietuvių žiniomis". Į Brooklyną atkėlė Darbininko leidimą, čia suorganizavo spaustuvę ir spaudos centrą, įkūrė vienuolyną.

Per katalikišką spaudą buvo stiprinama parapijų, organizacijų veikla, lietuviškos mokyklos, organizacijos, palaikoma bei gilinama lietuviybė. Spauda buvo ir tebėra pats svarbiausias lietuviškojo gyvenimo veiksnys.

Iš Kennebunkporto centrinio vienuolyno buvo organizuojamos ir įkuriamos kitos pranciškonų vietos — kiti vienuolynai. Toronto Prisikėlimo parapija ir vienuolynas, St. Catherine (kiek anksčiau), Hamiltone, Bridgeville, Pa., St. Petersburg Beach, Fla.

Jie suprato ir lietuviškojo auklėjimo reikalą ir Kennebunke buvo įkūrę šv. Antano aukštesniąją mokyklą — gimnaziją, kuri gyvavo 14 metų. Vienuolių pastangos gimnaziją išlaikyti buvo didelės, bet per mažai buvo mokinių. Tai ir privertė gimnaziją uždaryti. Jų išleisti abiturientai jau atnešė aukštesnės moralės bei religijos, lietuviybės supratimą į lietuvišką jaunimą.

Dabar Kennebunkporto vienuolynas yra žinomas kaip ir lietuvių (nukelta į 5 psl.)

Vyskupas Lawrence D. Soens, Sioux City, Iowa, vyskupijos valdytojas, liepos 18 atvežė kun. Simonui Morkūnui popiežiaus Jono Pauliaus II raštą, kad jis ir vyskupijos generalinis vikaras kun. Roger J. Augustine pakelti prelatais. Vyskupijos laikraštis "The Globe" liepos 21 išspausdino ilgą straipsnį apie abu naujuosius prelatus, duodamas jų biografijas ir įsidėdamas abiejų nuotraukas. Straipsnis užvardintas "Popiežius pagerbė vyskupijos kunigus".

Vyskupas Lawrence David Soens apie tai pranešdamas sakė, kad popiežiaus Jono Pauliaus II suteikimas garbės prelatų vardų dviems vyskupijos kunigams su džiaugsmu sutinkamas visos vyskupijos. Tai yra kunigiško ištikimo darbo, atlikto su pasiaukojimu įvertinimas. Taip pat yra patvirtinimas žmonėms ir Dievui." Vysk. Soens dar pridėjo, kad "tikrai esu įsitikinęs, jog kalbu visų kunigų vardu sveikindamas prel. Morkūną ir prel. Augustine, mūsų šv. Tėvo duoto pagyrimo visiems vyskupijos kunigams proga ir aš sakau, kad mes visi turime džiaugtis ir būti jam dėkingi."

Taip pat įvykį pažymėjo "Sioux City Journal" dienraštis liepos 24, įsidėdamas ilgą straipsnį ir abiejų nuotraukas.

—
Prel. Simonas Morkūnas gimė 1902 vasario 16 Valtūnų kaime, Žemaitkiemio valsč., Ukmergės

Prelatas Simonas Morkūnas

PAGERBTAS POPIEŽIAUS IR VYSKUPO

apskirty. 1926 baigė Kėdainių suaugusių gimnazijos 5 klases, 1933 birželio 15 baigė kunigų seminariją ir Vytauto D. Universiteto teologijos-filosofijos skyrių. 1933 balandžio 1 Kauno katedroje arkivysk. Juozapas Skvireckas jį išvntino į kunigus ir tuoj paskyrė Kauno Prisikėlimo bažnyčios vikaru. Tose pareigose išliko iki 1944 gegužės 12.

Pastoracinė ir šalpos veikla Lietuvoje

Kun. S. Morkūnas ėjo ir kitas pareigas. Nuo 1933 liepos 15 iki 1940 birželio 5 buvo šv. Vincento Pauliečio Draugijos Prisikėlimo skyriaus pirmininku, šv. Vincento P. Draugijos centro valdybos garbės nariu. Nuo 1935 iki 1937 buvo krikščionių darbininkų Prisikėlimo skyriaus pirmininku. Būdamas Prisikėlimo bažnyčios vikaru, 10 metų laikotarpį surinko ir išleido du milijonus litų. Tai milžiniška suma nedidėleje Lietuvos valstybėje.

Kun. S. Morkūnas pastatė senelių-ligoninių prieglaudą, kuri buvo moderniausia Lietuvoje. Pastatas buvo keturių su puse aukštų. Statyba pradėta 1937, kasoje turint 8,100 litų. Reikiamus pinigus kun. S. Morkūnas buvo surinkęs ar pasiskolinęs be procentų iš geraširdžių Kauno darbininkų, tarnautojų ir įvairių profesijų žmonių.

Pati statyba atsiėjo kone pusę milijono litų. Per dvejus metus ligoninės statyba buvo baigta. Skola taip pat buvo beveik baigta mokėti tada, kai jau niekas Lietuvoje nebebajėgė skolų mokėti. Prieglaudoje buvo apie 300 ligonių. be to, jis išnuomojo trijų aukštų namų ir juos pagrindinai atremontavo. Ten įkūrė dar vieną senelių-ligoninių prieglaudą su 60 lovų. Taip pat įkūrė tris vaikų darželius (iš jų vienas buvo pats moderniausias visoje Lietuvoje) ir biblioteką darbininkams.

Karo audrose

1944 gegužės 12 kun. S. Morkūnas buvo paskirtas Kaune, Vilijampolėje, didelės (20,000 parapičių) šv. Juozapo parapijos klebonu. Jis kartu liko ir Kauno Infekcinės ligoninės vicedirektorium. Jam buvo pavesta pastatyti didelę, gražią milijoninės vertės bažnyčią, koplyčią Lampėdžių kurorte, senelių prieglaudą ir įsteigti naujas kapines.

Dviejų mėnesių laikotarpį pačiam karo sukury, kai nebuvo įmanoma gauti statybos leidimo ir medžiagų, kun. S. Morkūnui turint geras pažintis su aukštais pareigūnais, pavyko gauti leidimą statyti mūrinį garažą. Jį pastatė, būtų buvę uždėtas kryžius, paverčiant jį laikine bažnyčia su 500 vietų. Pastatius didžiąją bažnyčią, šis pastatas būtų likęs kaip parapijos salė. Kun. S. Morkūno pastangomis ir asmeniškais pinigais buvo nupirkti ir jau pradėta gabenti pusė medžiagos.

Vokiečių okupacijos metu jis daug padėjo Kauno žydams ir keletą jų išgelbėjo nuo mirties. 1941 birželio 28 kartu su pulkininku dr. Bolium Matulioniu, Kauno infekcinės ligoninės direktorium, nuvyko pas Kauno arkivysk. Juozapą Skvirecką ir stengėsi jį įtaigoti, kad Lietuvos bažnyčios vardu jis kreiptųsi į galios turinčius asmenis sulaukyti Kaune pradėtam žiauriam žydų žudymui.

Arkivyskupas pažadėjo daryti viską, kas tose aplinkybėse būtų buvę galima padaryti. Kun. S. Morkūno iniciatyva keletas kalinių buvo paleista iš kalėjimo. Kai kuriems iš jų net grėsė mirties bausmė. Parinkęs maisto, pats asmeniškai jį gabeno Kauno sun-

kiųjų darbų badaujantiems kaliniams.

Kun. S. Morkūnas septynerius metus Kūčių nevalgė klebonijoje, bet vykdavo pas įvairių nusistatymų Kauno bedarbių ir vargšus. Ta proga šv. Vincento Draugijos Prisikėlimo skyriaus valdybos ir ponių aukų rinkėjų (vadinamų kuratorių) padedamas, sušelpdamas po kelis šimtus šeimų ir pavienių asmenų turtingais maisto paketais.

Kauno, ypač "Brazilkos", vargšų jis buvo vadinamas "ubagų karalium", nes geraširdžių žmonių padedamas nuolat vargšus šelpė maistu, drabužiais ir pinigais, o vaikus globojo vaikų darželiuose, tėvus — senelių-ligoninių prieglaudose.

Dar prieš Vatikano antrojo suvažiavimo platintą ekumeninės dvasios sąjūdį kun. S. Morkūnas ekumenizmą vykdė praktiškai nuo pirmųjų kunigystės dienų. Jis giliai užjaušdamo artimą ir jam padėdavo bei religijos ir pažiūrų skirtumo. Jam buvo artimas vargšas ir turtuolis, mokytas ir bemokslis, katalikas ir nekatalikas. Nenuostabu, kad Kauno žydai, įvertindami jo pasiaukojimą vargšams, paaukojo 10,000 litų naujoje prieglaudoje — ligoninėje įrengti dideli kambariai seneliams išsėtis. Tai buvo skirta popiežiui Pijui XI pagerbti.

Karo nublokštas į Austriją, 1945 - 46 kun. S. Morkūnas buvo Kufsteino ir Hechingeno Vokietijoje lietuvių stovyklų kapelionu, kol 1947, kaip nepaprastų gabumų administratorius buvo pakviestas lietuvių misijos vadovu kan. F. Kapočiaus specialiu pareigūnu-prokuratorium.

Kelionė Amerikon

Prasidėjus emigracijai į užjūrius, kai nebuvo vilties grįžti į tėvynę, kun. S. Morkūnas 1949 lapkričio 1 atvyko į Ameriką. Čia buvo paskirtas šv. Vincento ligoninės kapelionu, Sioux City mieste, nuo 1949 lapkričio 8 iki 1950 sausio 17, šv. Petro ir Povilo bažnyčios pirmu vikaru nuo 1950 sausio 18 iki 1951 balandžio 13, Carrol, Iowa. Ten klebonavo kun. Frank H. Greteman, vėliau vyskupas (jau miręs).

1951 balandžio 14 paskirtas vienintelės Sioux City lietuviškos šv. Kazimiero parapijos ad-

(nukelta į 5 psl.)

Iš kelionės tik asilas negrįžta arkliu

II APAŠTALAS PAULIUS

ANTANAS RUBŠYS
MANHATTAN COLLEGE

KIPRE 8

Plukės ir aguonos siūbuoja vėjyje. Lauko vaizdas duoda progą gidei papasakoti apie Adonį ir Afroditę. Afroditė, sako, įsimylėjo gražųjį Adonį. Adonio meilė nepatiko Marsui. Jis labai pavydėjo, — šernu pasivertęs Adonį nužudė. Baltosios plukės yra Afroditės ašaros, o raudonosios aguonos — Adonio kraujo lašai. Girdžiu kadaise knygoje skaitytą mitą saloje, kur, pasak kito mito, iš jūros bangų išbrido meilės dievė Afroditė.

Kipriečiai vienkiemį nemėgsta

Troodos kalnų papėdes pasiekiamie apie vidurdienį. Slėnio šlaitais į kalnus lipa lapuočiai. Ir vieškelis lipa vingiais šlaite. Šiek tiek pakilus, lapuočiai užleidžia atšlaitę pušims ir eglėms. Gausu kaimų su vasarnamiais šoniniuose slėniuose. Mūsų autobusas vis lipa tuo pačiu slėniu palei žemyn

skubantį upelį. Kipriečiai, atrodo, didžiuojasi dideliais namais. Ir Eivė pripažįsta, kad kiprietė moteris yra priversta būti namų židinio verge. Mat didelis šeimos namas reikalauja daug darbo. Užtat šeimininkei reikia triūsti nuo ankstyvo ryto iki vėlyvo vakaro. Kipriečiai namai užlaikomi labai rūpestingai.

Vienas tuščiam restorane

Kakopetria — "Blogo akmenų" miestelyje sustojame dviejų valandų atgaivai. Per miestelio vidurį teka upelis — dalina miestelį į senovišką kaimą ir naują miestį — vasarnamių bei krautuvų telkinį. Kalnų šlaitai apaugę retomis pušimis, o miestelio gatvės apsidintos vešliais kiparisais. Klajoju po senoviskąjį kaimą. Vandens malūnas perdirbamas į turistinį centrą su restoranu, o kaimo nameliai — dailidės dirbtuvė, kalvė, taverna, mokykla — buitiniu muziejumi.

Tai Kipro Rumšiškes! Vieta buitinei Troodos kalnų senovei panoraminė. Kadaise čia būta malūno užtvankos. Dabar tik kūdra su būriu žąsų. Pirmusyk matau žąsis Kipre. Labai mieguistos. Prie kūdros įrengta balandinė su daugeliu žūty. Atrodo, kad ji priklauso restoranui. Nenuostabu, kad balandžiai turistų nemėgsta. Vos stabtelėjus prie balandinės, balandžiai vienas po kito lenda iš gūžtų ir danginasi į slėnio medžių šakas. Še tau!

Valgyklėlių daug. Paprastai čia, sako, pilna turistų: žiemą iš Europos, o vasarą iš Kipro pajūrio miestų. Šią vasarą kipriečiai dar nepradėjo atostogauti, o turistai iš toliau bijo keliauti dėl arabų-izraelių peščių Kipre ir aplink Kiprą. Keo-kebab valgykloje esu vienui vienas, o galėtų prie stalų susėsti daugiau negu pusšimtis. Ekskursantus gidė nuvedė į vieną iš šaunesnių restoranų. Valgių paprastai: Keo-kebab, — alus ir kepsnys ant iešmo. "Keo" yra Kipro alaus darykla.

Šeimininkas kepa kebab — jaučio (o galbūt avino) mėsa ant iešmo, o šeimininkė deda ant lėkštės pomidorą, salotų, pusę svogūno, pusę citrinos. Be to, šviežios duonos plokštainį. Valgykloje kvapu. Ir valgis sveikai gardus.

Šeimininkas nekalbus. Padavęs valgį, atsisėda šalia krosnies. Krosnis lauke. Šalia šeimininko sėsteli ir šeimininkė. Ji juodai apsirengusi. Tai ženklas, kad ji ištekėjusi moteris. Nesikalba. Amžiaus galbūt apie penkiasdešimt. Veidai giliai raukšlėti ir saulės nurudinti. Aplamai, kipriečių veidai atspindi rūpestį, — savo salos skaudžią praeitį ir karčią būklę.

Ūmai — lietus! Abu šeimininkai lyg atgimsta, plačiai man nusišypso. Šeimininkas negaišiuodamas atneša prie mano stalo saulės skėtį. Lietus Troodos kalnuose gegužės užsklandoje labai retas dalykas, mana paaiškina. Lietus neilgas. Keletą minučių ir vėl saulė tviskina.

Šeimininkas prisėda prie mano stalo. Neaukštas, bet stambus. Aplamai, kipriečiai yra kresni žmonės. Tik vaikai gražūs. Kipre nėra beraščių, sužinau iš šeimininko. Mokslas yra visiems privalomas: šeši skyriai pradžios mokykloje, penki gimnazijoje. Po gimnazijos berniukai privalo atlikti 22 mėnesių karinę priverole. Tik tada vaikas gali siekti aukštesnio mokslo. Savo universiteto Kipras neturi. Tenkinamasi technikumais ir profesinėmis mokyklomis. Universitetinių mokslų kipriečiams tenka ieškoti Graikijoje, Anglijoje, Jungtinėse Amerikos Valstijose...

Keo-kebab šeimininkas atneša alaus ir man ir sau. Jis mėgsta

Kurionas. Apolono šventovė. Nuotr. kun. prof. Antano Rubšio

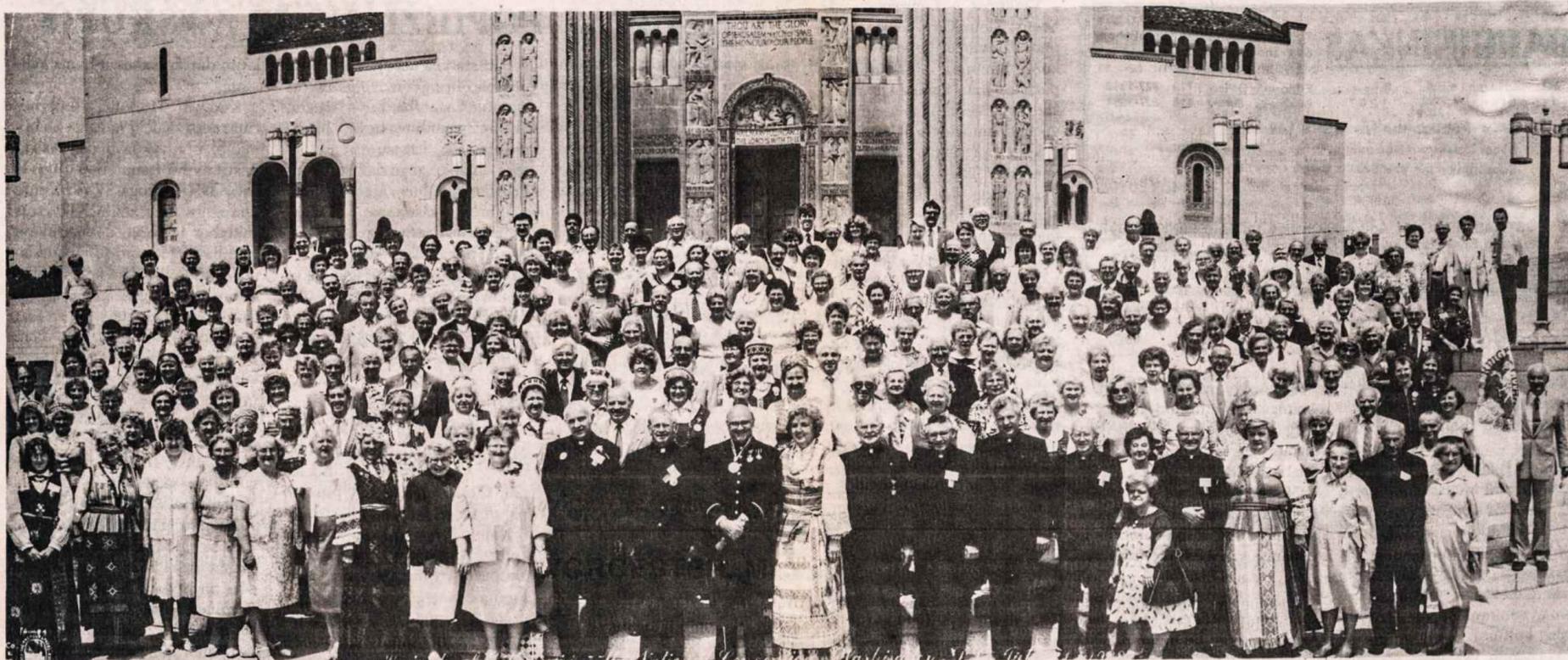
kalbėtis. Pasakoja apie savo dvi dukras. Viena jų ištekėjusi. Vyras dirbęs Kuveite (Q Kuwait), o dukra, nors ir siekusi aukštesnio mokslo Anglijoje (baigusi kompiuterių studijas), turinti būti laiminga, būdama kartu su vyru. Kuveito moteriai sunku darbo rasti. Kita dukterė esanti Londone. Anot šeimininko, ši vasara būsianti jo šeimai sunki, nes mažai turistų.

Šeimininkas išmoko mane sveikinti kipriečius su "Jaasun!" Įprastiniai sveikinimai — "Kalimera" (Gerą dieną!), "Kalispera" (Gerą vakarą!), "Chere/Cheretel!" (Būk ar Būkite linksmas!) man žinomi. Šeimininkas laiko "Jaasun!" nuoširdesniu, tinkančiu visai dienai. Panašiai kaip mūsų "Labas!" "Jaasun!" tinka ir prie alaus ir prie vyno!

Valstybinis miškas Troodos kalnuose

Vėl autobuse. Eivė teiraujasi apie viešnagę Kakopetria — "Blogo akmenų" miestelyje. Daugumas dar tebesimėgija Kipro "Rumšiškesimis". Eivė primena, kad Kakopetria senamiestis daro gilų įspūdį kipriečiams-graikams, nes pasakoja apie arabų-turkų proveržius. Pajūrio gyventojai gelbėjosi, bėgdami į kalnus ir statydami naujas gyvenvietes.

(Bus daugiau)

Lietuvos vyčiai, susirinkę į savo 75 metų sukaktuvinį seimą Washington, D.C., liepos 28 - 31, prie Marijos Tautinės Šventovės.

DEIMANTAI YRA AMŽINI

Lietuvos vyčių 75-tas jubiliejinis seimas įvyko liepos 28 - 31 Washington, D. C. Seimą rengė organizacijos centro valdyba. Vadovavo garbės narės Elena Šaulytė ir Loreta Stukienė. Dalyvavo per 350 delegatų bei svečių. Kai kurie renginiai sutraukė gerokai per 500. Seimo šūkis: "Dievui ir Tėvynei, praeityje, dabartyje ir ateityje".

Liepos 28 atidarymo mišios buvo aukojamos artimoje Šv. Tomo Apaštalo bažnyčioje. Tos pačios mišios buvo Lietuvių Kunigų Vienybės seimo uždarymo mišios.

Popietinėje sesijoje buvo seimo oficialus atidarymas ir svečių bei organizacijų sveikinimai. Asmeniškai sveikino vysk. Paulius Baltakis, OFM, pareiškdamas pagėdavimą, kad vyčiai atgaivintų kuopas Pietų Amerikoje. Taip pat sveikino Algimantas Gečys, Margareta Samatienė, Tėv. Placidus Barius, Stasys Lozoraitis bei kiti. Raštu sveikino prezidentas Ronald Reagan ir viceprezidentas George Bush.

Vyčių istorikas kun. Vincentas Valkavičius pranešė apie tik ką pasirodžiusią jo parašytą "Lithuanian Fraternalism — A History of the Knights of Lithuania". Knyga gražiai išleista, parašyta anglų kalba su lietuviška santrauka, parašyta dr. Algirdo Budreckio.

Vakare Ukrainiečių šventovės salėje buvo susipažinimo vakaras. Čia istorikas kun. Vincentas pasirodė "kitame drabužiu" — muziko. Apsišarvavęs smuiku, prisidėjo prie Joe Thomas ir kitų, suteikdamas daug malonumo publikai.

Penktadienio rytą pirmoje sesijoje dr. Jokubas ir Loreta Stukai pasidalino įspūdžiais iš kardinolo Vincento Sladkevičiaus investitūros. Kardinolo smulkus sudėjimas ir žemas ūgis pirmą kartą Kalkutos Motiną Teresę. Naujasis kardinolas rūpinosi, nes visi ceremonijų drabužiai jam buvo per dideli. Nesirūpinkit, Eminencija, kažkas nuraminu. Valgykit daug makaronų ir greit drabužiai tiks.

Lietuvos vyčių atstovės į Jaunimo kongresą Australijoje Rita Zakarka iš Chicagos ir Rima Hartvigs iš Amsterdamo pateikė įdomų pranešimą, pajavirintą skaidrėmis — pradedant kongresu ir baigiant kengūrom ir Sydney Operos rūmais. Delegatai buvo taip sužavėti, kad pravedė rezoliuciją vėl siūsti jaunus atstovus į kongresus, šį kartą į Pietų Ameriką.

Po pietų buvo pagerbti keturi didieji organizacijos šulai: Mykolas Norkūnas, Leonardas Ši-

mutis, Aleksandras Aleksis ir kun. Jonas Jutkevičius. Jų visų didžiuliai portretai puošė sesijų salę. Apibūdinta jų gyvenimo bruožai ir įtaka organizacijai. Gal visiems jiems tiktų žodžiai, pasakyti apie kun. Joną: "There was a man whose heart was good. He walked with men and understood".

Seimo delegacija, sudaryta iš įvairių apskričių atstovų vadovaujama dr. Stuko, aplankė Lietuvos pasiuntinybę, kur Lietuvos atstovas Stasys Lozoraitis juos pasveikino ir pavaišino šampanu.

Tradiciniame lietuviškos kultūros vakare buvo koncertas, kuri atliko organizacijos nariai: operos solistė Marytė Bizinkauskaitė - Bildienė, pianistė Janet Pettit ir Washingtono tautinių šokių grupė "Juosta", vadovaujama Rūtos Virkutės.

Marytės programa buvo lietuviška, tik pridėtos kelios operų arijos. Gerą įspūdį padarė Rusalkos arija iš Dvoržako operos Rusalka. Su šia arija Marytė dalyvavo Metropolitan operos "National auditions" finale. Taip pat buvo staigmena. Marytė su savo graziabalse sesute Veronika padainavo duetą. Prieš dainuodama arija "Vilija" iš F. Lehar "Linksmosios našlės" Marytė dedikavo ją savo dukrytei Vilijai, kuriai tą dieną sukako šeši mėnesiai.

Šeštadienio dvi sesijos būna įdomiausios ir svarbiausios Tada priimamos rezoliucijos ir renkama nauja centro valdyba. Tarp rezoliucijų: prašyti, kad vyskupa Julijoną Steponavičių grąžintų į Vilnių, įsteigti fondaciją Šiluvos Marijos koplyčios Washingtone priežiūrai ir remontui (š. m. paskirta 1000 dol.), paskirti atstovą rūpintis vyčių klubo Šv. Kazimiero kolegija Romoje; paskirti 500 dol. auką numatytai išleisti lietuviškų parapijų Amerikoje istorijai; įteiktos įvairios aukos lietuviškom organizacijom bei spaudai. Taip pat nutarta atgaivinti vyčių kuopas Argentinoje.

Priėmus rezoliucijas, buvo rodoma vaizdajuostė kurią pagaminu Juozas Bružas iš Lietuvos liepos 9 įvykusių demonstracijų. Paveikti įspūdžių Antanas Akstinas, Mykolas Yuknys ir Robertas Boris suorganizavo demonstraciją prie sovietų atstovybės Washingtone. Dalyvavo apie 70, daugiausia jaunimo, kalbėjo rožančių, giedojo Amerikos ir Lietuvos himnus bei šukavo: "da, da Lietuva, niet, niet soviet"! Įsismaginęs jaunimas prie atstovybės paliko lipinuką "Russia Get Out of Lithuania" ir

rožančių. Vyčių raštas buvo mandagiai priimtas ir buvo pridėta įteikti ambasadoriui.

Prel. Juozas Prunskis iš Chicagos kasmet skiria 600 dol. vertės premijų per Lietuvos vyčių fondą už geriausius ir įdomiausius rašinius liečiančius vyčių veiklą. Paskirtos trys premijos.

Po pietų pasirodė vyčių juniorai, vadovaujami Marytės Leperos, vicepirmininkės jaunimo reikalom. Juniorai turėjo atskiras sesijas bei įvairias ekskursijas. Jie svečius palinksmo dainom bei eilėraščiais. Dosnūs delegatai suaukojo jiems kelis šimtus dolerių.

Organizacijos naująja pirmininke išrinkta Anna Klizytė Wargo, veikli Pennsylvanijos lietuvių ir Lietuvių dienos pagrindinė rengėja. Liūdnas momentas įvyko, kada kun. Antanas Jurgelaitis, OP, ilgametis centro valdybos dvasios vadas iš šių pareigų atsisakė. Nulūžę vyčiai atsisotdami jam sugiedojo "Ilgiausių metų". Nauju dvasios vadu pagedautes kun. Juozas Anderlonis. Jis turės būti patvirtintas Kunigų vienybės. Kitų metų seimas bus Chicagoje, globojant 112 kuopai.

Vakare iškilmingas banketas

sutraukė per 500 delegatų ir svečių. Šių metų "Lietuvos bičiulio" žymuo paskirtas Amerikos Balso direktoriui Richard W. Carlson. Į garbės narius paskirtas advokatas Konstantas Savickas iš Chicagos. Savickas 1937 metais atvyko į Lietuvą kaip krepšinio žinovas ir padėjo Lietuvos krepšinininkams pasiekti Europos čempionatą. Taip pat daug prisidėjo prie Vyties žurnalo išsilaikymo. Bankete jis pranešė, kad "Vyties" reikalom jis paskyrė 11,999.66 dol. (mat tik tiek galėjo sutaupti viename bate). 1989 metų kandidatai į garbės narystę bus Frances Petkus ir Juozas Laučka.

Trims vyčių junioram buvo paskirtos stipendijos: Janet Pettit — \$600 dol., Barbara Yavorsky — 800 dol ir Ričardui Jesewicz — 1000 dol. Irena Sanckus, kuri prieš kelerius metus mirė savo testamentu paskyrė 5000 dol. stipendijom. Jos vardu bus įsteigta stipendija padėti išlaikyti vieną seminaristą Šv. Kazimiero kolegijoje Romoje.

Stipendijų komiteto pirmininkas William Piacentini kalbėjo apie vyčių organizaciją kaip

deimantą: pirma minkštą anglies gabaliuką per įvairius spaudimus pasidaranti amžinu deimantu.

Sekmadienį po bendrų pusrėčių Marijos Nekalto Prasiidėjimo šventovėje iškilmingas mišias koncelebravo vysk. P. Baltakis su kitais kunigais. Pamokslą pasakė prel. (dabar paskirtas arkvyvskupu) Audrys Bačkis. Buvo įteikti 4-tojo laipsnio žymenys. Nepaprastai gražias mišias giedojo nelietuvių choras, lietuviškai — Šv. Jono Krikštytojo choras iš Silver Springs, Maryland. Webster Alexander Rogers, Jr. chorvedys, Susan De Camp vargonininkė. Po mišių buvo procesija į Šiluvos Marijos koplyčią. Pasiuokojimui Marijai vadovavo vysk. Paulius Baltakis, OFM. Per mišias dalyvavo labai daug kitataučiai. Jiems vyskupas paaiškino kokią šventę mes šiandien čia švenčiame.

Baigiant, svarbu prisiminti seimo rengėjas — tas ilgametės vyčių organizacijos darbščias biteles: Eleną Šaulytę ir Loreta Stukienę. Jos apsiėmė šį milžinišką darbą ir puikiai jį atliko. Seimo programos knygutė,

kurią redagavo Evelyn Oželis — pasigėrėtina.

Didelį malonumą suteikė sekmadienio mišių programa, kurioje buvo parašyta: "Except as noted, the entire Liturgy will be said or sung in Lithuanian". Ir "except as noted" buvo labai mažai. Bravo rengėjom!

Jubiliejinis seimas jau istorija. Sugaudžiau bendrakeleives ir vos suspėjome į lėktuvą. Pažvelgiau į savo mielą 83 metų bičiulę Oną Lukoševičienę, kuriai šiandien tarp kitų buvo suteiktas organizacijos aukščiausias laipsnis. Ji per visą seimą, per 100 laipsnių karštį, kaip ta geležinė musė nerimo. Apvažinėjo Washingtono žymesnes vietas, svečiavosi iki velumos pas kaimynus, neapleido nei vieno mišiu, dalyvavo visose sesijose, kruopščiai atlikdama delegatės pareigas. Skrendant namo ji pažadino mane iš saldaus poilsio: "Kur važiuosime kitą metą, Dalia?" Ji ir daugelis panašių yra mūsų organizacijos pagrindiniai ramsčiai. Todėl, pagal James Bond: "Diamonds are forever".

Dalia Bulvičiūtė

WORCESTER, MASS.

Tradiciniai pietūs

Kiekvienais metais Lietuvių Labdaros d-ja duoda kartą į metus nariams pietus nemokamai, o svečiams už labai žemą kainą. Šiais metais tai įvyks rugsėjo 25, sekmadienį, 1 val. popiet Maironio Parke.

Į šiuos pietus prisirenka apie 500 žmonių. Užpildo visas sales. Būtų džiugu, jei nors du trečdaliai šių svečių pasirodytų ir kituose renginiuose. Deja, jų didelė dalis pasirodė tik kartą metuose, kai galima privalgyti ir gaivintis kiek širdis trokšta.

Naujas klubas

Šių metų pavasarį Leopoldo ir Juozo Blažių iniciatyva įsteigtas klubas vyresnio amžiaus žmonėms. Vyrai ir moterys susirenka Maironio Parko patalpose kartą mėnesyje. Vyksta ir kultūrinė programa. Dievo talentų turi kiekvienas, tik kartais trūksta drąsos tuos talentus viešai parodyti.

Vieni paskaito poezijos, kiti gražiai padėklauja savo ir kitų eilėraščių. L. Jakubauskas linksmi nuteikia savo gražiu humoru. Suteikiamos įvairios informacijos sveikatos ir kitais kasdieninio gyvenimo klausimais.

Užbaigus šią dalį, suskamba lietuviškos dainos, o po jų klubo

šeiminkės O. Kildišienė ir A. Maskeliūnienė visus pavaišina kavute, pyragaičiais, sumuštiniiais ir kitokiais skanumynais. Finansinę problemą lengvai išsprendžia kasininkė J. Mikšienė.

Klubo pirmininkė — Brita Meiluvienė. Padėjėjai: L. Jakubauskas ir J. Blažys. Globoja Worcesterio LB apylinkė.

Klubo vadovybė kviečia į susirinkimus atvykti ir jaunesnio amžiaus vyrus ir moteris, nes L. Jakubausko žodžiais tarant "mes nepasendinsime nė vieno".

Daugiau meilės lietuviškai knygai

Worcesterio miesto bibliotekoje viename skyriuje lentynose yra nemažas kiekis lietuviškų knygų, tik gaila, kad lietuviai beveik jomis nesidomi. Esant tokiai situacijai bibliotekos vadovybė atkreipia į tai dėmesį ir kadangi randa, kad knygos nenaudojamos, jas išima iš apyvartos. Gaila, bet taip yra.

Ar nereikėtų pagalvoti apie tas knygas, ypatingai vyresnio amžiaus žmonėms, kurie turi daugiau laiko. Vyresnių žmonių klubo vadovybė gal rastų priemonių padėti nariams pasinaudoti tomis bibliotekoje esančiomis knygomis, kad jos nebūtų išmetamos. Dienos trumpėja, va-

karai ilgėja, televizijos ekrane mažai ką džiuginančio matome. Čia ir ateina mums į pagalbą lietuviška knyga. Naudokimės ja.

Šalia esančių bibliotekoje prisiminkime ir mūsų rašytojus, kurie aukodami savo laisvalaikį parašo mums knygy, nors knygos rašymas nesudaro pragyvenimo šaltinio. Jie rašo, bet labai mažai atsiranda skaitytojų mūsų tarpe.

Taip ir vargsta lietuviškos knygos sudėtos lentynose ir kviečia skaitytoją tartum sakydamos: "Ink ir skaityk mane". Prisiminkime anų laikų knygnešius, kaip jie vargo tais Lietuvos priespaudos laikais jas platindami slapta. Tada jos buvo branginamos ir giliai įvertinamos.

Turime knygnešių ir šiais laikais. Nereikia jų ieškoti toli. Brocktone A. Šeduikis yra šių laikų knygnešys, nes jis visur į renginius važiuoja ir platina knygas, tik lietuvių širdyse nėra tos dvasios šiandien, kaip anuose laikuose ir ne kartą A. Šeduikis, nepardavęs nė vienos knygos, pakuoja jas atgal į dėžes ir važiuoja namo.

Šiuo laiku daugiau negu anksčiau atvyksta žmonių iš Lietuvos. Jie stebisi, kad knygos nepirkamos. Vienoje gegužinėje viešnia iš Lietuvos žiūri į knygomis apkrautą stalą ir stebisi kaip žmonės ateina, pažiūri ir nueina, visai nekreipdami dėmesio į knygas. Tada ji ir sako: "Kodėl

pas jus niekas šių knygų nepirka? Mes Lietuvoje gavę knygy, bučiuojame, verkiame, skaitome leisdami ją iš rankų į rankas. Tai mums brangiausias turtas gauti knygy".

Tad atkreipkime daugiau dėmesio ir mes gyvendami laisvėje į lietuvišką knygą, kurią tikrai metų bėgyje galime būdami visokio amžiaus, visokios profesijos, visokio turtingumo vieną, kitą per metus įsigyti, dėlto pinigine nė kiek nepasidarys plonesnė.

J. M.

— Cleveland, Ohio, spalio 8 ALT, Latvių Sąjunga ir Estų Taryba rengia pabaltiečių vakarą.

— "Kernavės" tunto veiklos 30 metų sukakties pokylis įvyks spalio 1 Chicagoje, Balzoko Lietuvių Kultūros muziejaus "Gintaro" salėje.

Ramona Steponavičiūtė atstovavo Lituanistikos tyrimo ir studijų centrui (LTSC) Carmelite Carefree Villages slaugymo namuose Darien, Illinois. Š. m. rugpjūčio 19 ten buvo lietuvių diena. P. Steponavičiūtė apibūdino Lietuvos istoriją bei kultūrą ir parodė įvairius eksponatus. Tada vyko klausimai ir diskusijos. P. Steponavičiūtė tarnauja LTSC muzikologijos archyve Jaunimo Centre. Telefonas (312) 434 - 4545.

PAGERBTAS POPIEŽIAUS IR VYSKUPO

(atkelta iš 3 psl.)

ministratorium. Čia turėjo progą parodyti savo sugebėjimus ir administracinę patirtį, kurią buvo įsigijęs Lietuvoje. Parapija buvo silpna, su didelėmis skolomis. Kun. S. Morkūnas, tik atvykęs į parapiją, neturėdamas automobilio, ėjo iš namo į namą išstis tris savaites. Vienas surinko 20,620 dol., ir pirmas iš klebonų vyskupijai išmokėjo parapijos skolą.

1958 m. plečiant katalikų mokyklą, Šv. Kazimiero parapijai buvo paskirta 30,000 dol. kvota. Kun. Morkūnas beveik vienas surinko 46,634.20 dol., iš kurių buvo atgal gauta į parapijos išdą 29,440 dol. Vajaus užbaigime maža Šv. Kazimiero parapija laimėjo pirmą vietą.

Šv. Kazimiero parapijos bažnyčia jau labai seniai buvo dekoruota. Reikėjo atnaujinti, papuošti, sudėti vitražus, kad žmonėms keltų pamaldumą. 1953 m. kun. S. Morkūnas, nors kasoje turėjo 30 dol., pasitikėdamas Dievu ir parapičiais, pakvietė bažnytinio meno specialistą dail. Adolfą Valešką, kuris meniškai išdekoravo bažnyčią, sudėjo naujus vitražus. Po to pastatyta Marijos Nekalčiausios Širdies paminklas, įsigyti elektriniai varpai, nupirktas namas ir didelis sklypas. Didelei duobei užpilti nemokamai gauta 10,000 lodų plytų. Jeigu būtų

Prieš 40 metų

(atkelta iš 3 psl.)

tuviškojo meno centras. Čia yra sukurti gražiausi religinio meno kūriniai, lietuvių dailininkų vitražais papuoštos koplyčios įkurtos labai gražios lietuviškos Stacijos, pastatyta Liurdo grotas, pastatyta lietuviška ir drauge moderni vienuolyno koplyčia. Čia suvažiuoja daugel amerikiečių pasidžiaugti vienuolynu, dalyvauti pamaldose. Drauge jie visa žūžino ir apie Lietuvą, jos vargus. Tuo pačiu gilina religingumą ir visoje gyvenamoje aplinkoje.

Suorganizavę vasarvietę, jie sudarė galimybes atostogauti daugeliui lietuvių, sustiprinti sveikatą. Drauge vasarojimas buvo surištas ir su lietuviškom kultūrinėm pramogom. Čia vyko koncertai, literatūros vakarai, įvairios paskaitos, organizacijų suvažiavimai, studijų ir poilsio įvairios savaitės. Visi kurie tik čia buvo, kurie atostogavo, su meile prisimena lietuvių pranciškonus, šią vietą ir yra dėkingi už jų veiklą.

Tegu Dievulis laimina ir tolimesnę jų veiklą, kad iš šio vienuolyno dar daug metų sklįstų lietuviškoji krikščionybės ir kultūros samprata ir dideli šios sampratos darbai.

reikėję mokėti už plytas ir atvežimą, tai būtų atsiejė apie 30,000 dol.

1965 m. aukšnio bažnyčios jubiliejaus proga, antrą kartą ją atnaujino, išdažė, įdėjo plyteles, apdengė klapučias, priedė didžiojo altoriaus įdėjo naują kilimą, po bažnyčia įrengė naują krosnį, taip pat klebonijoje, dviejuose parapijos namuose, įvedė vėsintuvus, uždengė naujus stogus, sutvarkė šaligatvius, įvedė centralinį šildymą, naujas šviesas, patobulino parapijos salę, virtuvę, nupirko daug brangių bažnytinų drabužių.

Per 37 metus, kun. S. Morkūno klebonavimo minėtiems tikslams, neįskaitant algų, apšildymo, elektros, apdraudus, įvairių pataisymų, mokesčių, diecezijai, seminarijai, įvairioms diecezijos rinkliavoms, misijoms, išleista 247,778.06 dol., aukštesniajai katalikų mokyklai statyti, padidinti, išlaikyti 505,811.90 dol., gauta procentų 359,368.62 dol., iš trylikos diecezijos vųjų gauta atgal parapijai 135,368.62 dol. už savaitines žvakes 53,567.36 dol., už dviejų namų nuomą 52,255.09 dol., palaidais pinigais 31,441.52 dol.

Taupus administratorius

Nepaisant dviejų didelių potvynių, kurių metu daug parapičių nukentėjo ir trijų didelių skerdyklų uždarymo, Cuday's, Armour, Swift, iš 100 parapijoje esančių šeimų, 62 neteko darbo, 50 šeimų išvyko į kitus miestus ieškoti darbo. Per tą laiką mirė 348 parapičiai. Kun. S. Morkūnas pats aptarnavo parapiją ir ėjo klebono, sekretoriaus, sargo ir net boilerio prižiūrėtojo pareigas. Mat, čia pagal miesto taisykles reikia specialisto. Klebonas išlaikė egzaminus ir pats prižiūrėjo krosnį, kad nereikėtų išleisti algoms ir tuo būdu sutauptų mažai parapijai.

Kun. S. Morkūnas per 37 metus, neimdamas atostogų, dirbdamas 10 - 12 valandų į dieną, sutalpė parapijai 450,000 dol. su viršum. Tai milžiniška suma. Klebonas iš savo kuklių pajamų, parapijos įvairiems projektams paaukojo 34,114.92.

Jeigu parapija būtų samdžiusi minėtus tarnautojus, tai nebūtų buvę pinigų bankuose, nebūtų procentų ir prieš 35 metus parapija būtų panaikinta.

37 metų laikotarpyje iš mažos (70 - 75) šeimų parapijos, kurios parapičiai paprasti darbininkai, 60% pensininkai, čia nėra milijonierių, gydytojų, inžinierių ir kitų profesijų žmonių, surinkta 2,021,640.55. Dabar parapija turi pinigų valdžios laktuose, bankuose, diecezijoje 351,662.59.

Dosnus mecenatas

Kun. S. Morkūnas nuo senai žinomas kaip lietuviškų darbų remėjas. Jis dosniai aukojo Lietuvių Fondui, Šiluvos ir Lietuvos kankinių koplyčių statyboms, L. K. Religinei Šalpai (pirmas iš kunigų tapdamas mecenatu), Amerikos Lietuvių katalikų tarnybai, Kultūros Židiniui Brooklyne, kun. Krikštanaivičiaus fondui, Šv. Kazimiero mirties 500 metų ir Lietuvos krikšto 600 metų jubiliejams, lituanistikos katedrai, Kauno arkivyskupijų bažnyčių albumo leidiniams, kraičiui lietuviams jaunuoliams ruošti kunigus, vietos katalikų aukštesnei mokyklai, lietuviškai spaudai. Kenčiantiems Sibire ar okupuotoje Lietuvoje jis yra išsiuntęs apie 265 brangius siuntinius, kurie vertinami apie 75,000 dol. Pietų Amerikos keturiems vargšams jaunuoliams užmokėjo teologines studijas, iš jų visi yra kunigai ir dirba misijose. Iš viso tiems ir kitiems tikslams yra paaukojęs 140,000 dolerių.

Parapijai 1965 m. švenčiant aukštinį jubiliejų, kun. S. Morkūnas paruošė gražų jubiliejinį leidinį su parapijos istorija apie jos praeitį ir dabartinę veiklą. Pats vienas pardavinėjo knygai reklamas ir surinko 6,000 dol. apmokėti knygos išlaidoms.

Geriausias vųjų organizatorius Sioux City diecezijos istorijoje

Visuose 15 diecezijos vųjų jis laimėjo pirmą vietą dar prieš vajuos pradžia, surinkdamas įsipareigojimus 300% su viršum, iš kurių grynais 95% su viršum. Visų 142 diecezijos parapijų patys parapičiai vykdė vajuos. Kun. S. Morkūnas visada pats vienas atlikdavo šį didelį ir sunkų darbą per tris savaites kiekvieną dieną nuo 9 val. ryto iki 8 val. vakaro rinko įsipareigojimus. Praeitais metais mažytė 70 šeimų Šv. Kazimiero parapijai buvo paskirta kvota surinkti 3,681.50 dol., surinkta 12,035.00 dol., iš kurių 11,523 dol. grynais — 326%. Visuose vajuose Šv. Kazimiero parapijos 100% parapičiai dalyvavo, kai diecezijos parapijų tik 54%, ir 20% įsipareigojimų nesumokėjo, o Šv. Kazimiero parapičiai sumokėjo 100%.

Iki šiol Šv. Kazimiero parapija iš vietos aukštesnės mokyklos kraičio ir iš eilės 13 diecezijos pagerinimo vųjų gavo atgal į parapijos išdą 135,368.62 dol.

Kun. S. Morkūnas visuose vajuose buvo pats pirmas, prieš vajuos pradžia, yra paaukojęs 15,000 dol. su viršum, tai buvo vųjų pasisekimo priežastis, todėl jo dosnumo pavyzdžiu pasekė ir parapičiai.

Lietuvos ambasadorius

Kun. S. Morkūnas, besirūpindamas Lietuvos ir lietuvių reikalais, Iowos valstijoje pasidarė Lietuvos ambasadoriumi. Pravedant rezoliucijas, jis senatoriams ir kongresmanams yra parašęs tūkstančius laiškų, pasiuntęs telegramų. Į bendrą veiklą jis yra įjungęs diecezijos generalinį vikarą prel. E. J. Smith, kanclerį prel. L. J. Hoffman ir kitus kunigus, žinomus advokatus, mokytojus, kad visi sutartinai siųstų laiškus, telegramas Lietuvos laisvės reikalais.

Kun. S. Morkūno rūpesčiu Iowos senatoriai B. Hickenlooper ir J. Miller, kongresmanas Ch. Hoeven vieni iš pirmųjų įnešė atitinkamas rezoliucijas. Senatoriams, kongresmanams ir kitiems amerikiečių veikėjams yra pasiuntę daug knygų apie pavergtą Lietuvą, Lietuvos Fondo, Šv. Kazimiero, krikščionybės medalių.

Lietuvai ir lietuviams reprezentuoti yra paaukojęs daug laiko ir pinigų. viso to jis nesigaili, nes jautė pareigą kovoti už Lietuvos laisvę.

Sveikiname prel. Simoną Morkūną paaukštinimo į prelatą proga. Meldžiame jam Dievo palaimos, sveikatos ir ištvermės ateities užmojuose ir pareigose.

Įvertindamas spaudos reikšmę, naujasis prelatas kiekviena svarbesne proga stengiasi vietos vyskupijos ir pasauliečių laikraščiuose savaitiniuose ir dienraščiuose — kelti Lietuvos klausimus, pats parašydamas straipsnius arba suteikdamas redakci-

joms gausios medžiagos apie kenčiančią Lietuvą ir lietuvius ištrėmimo, okupacijoje ir išeivijoje.

Neužmiršta jis savo dosnume ir lietuviškos išeivijos spaudos. Ne kartą ir Darbininkas yra patyręs jo dosnią ranką.

Dėkodami prelatui Simonui Morkūnui už įdėtą pastangą dirbant Dievui, Bažnyčiai ir Lietuvai, jungiamės prie gausių sveikintųjų paaukštinimo į prelatą proga. Meldžiame jam Dievo palaimos, sveikatos ir ištvermės ateities planuose ir pareigose.

Kornelijus Bučmys

JAV LIETUVIŲ JAUNIMAS KREIPIASI

Jungtinių Amerikos Valstijų Lietuvių Jaunimo Sąjungos laiškas Lietuvos Jaunimui Juodojo Kaspino Dienos proga

Brangūs Lietuvos Jaunime,

Šių metų rugpjūčio 21 dieną mes, Amerikos Lietuvių Jaunimo Sąjungos nariai, stojome kartu su Jumis minėti juodąją tautos istorijos datą: Molotovo-Ribbentropo Pakto pasirašymo 49-iasias metines. Ši data mums visiems skaudi. Mums Amerikos lietuvių jaunimui, ji liūdna, nes jau 1939 metais mūsų tėvų ateitis buvo nuspręsta Stalino ir Hitlerio. Jų Pakto slaptieji protokolai atskyrė mus nuo Jūsų. Galėjome būti kaimynai, geri draugai, tačiau šią dieną mus jūra skiria.

Šių metų rugpjūčio 23-ąją dieną kartu su Jumis atšvėsim istorinį Pabaltijo krašto rezistencijos metų pirmąsias metines. 1987 metais Jūs pirmą kartą rinkotės prie Mickevičiaus paminklo Vilniuje reikalauti mūsų tautos teisės į nepriklausomybę. Per pasaulį nuaidėjo Jūsų drasūs žodžiai. Mūsų visų viltys grįžti į tėvų žemę tvirtesnės. Todėl mes, Amerikos lietuvių jauni-

JAV LB KRAŠTO VALDYBA KREIPIASI

Brangūs lietuviai,

Molotovo - Ribbentropo pakto slaptieji dokumentai Lietuvos valstybę pardavė už tautos akių, lyg pavogtą prekę Juodoje rinkoje. Šio kruvino susitarimo pasėkoje tauta sumenko visu trečdaliu, mirties, kančios, baimės, skriaudos ir vergijos kertama.

Ši rugpjūčio 23-ji žymi 49-ius metus, nuo tos nelemtos prekybos. Laisvojo pasaulio lietuviai, įsijungę pavergtos tautos gedule, savo jėgomis kasdien ieško ir ieškos kelių Nepriklausomos Lietuvos valstybės atgaivinimui. Šia prasme mūsų energijos

mas, šių metų Juodojo Kaspino Dieną rinksimės Amerikos didmiesčių centruose solidarizuotis su Jumis.

Kartu su mumis stos mūsų broliai jaunieji latviai, estai, ukrainiečiai ir lenkai. Jų tautos, kaip ir mūsų Lietuva, prarado savo brangią nepriklausomybę tarybinių tankų valia. Šiandien mes vienijamės į stiprų frontą reikalauti savo tautos laisvės

Persitvarkymui taip pat nuoširdžia iniciatyva jis turi pasiekti ir Pabaltijį. Meldžiamės, kad Jūsų minėjimai bei demonstracijos vyks be trukdymų. Tikimės, kad tikroji demokratija viešpataus Vilniuje, Kaune, Šauliuose, Kretingoje, Rygoje ir Talline.

Mielasis Lietuvos Jaunime, Maironis tautos atgimimo laikotarpyje šaukdamas jaunimą į Lietuvos nepriklausomybės kovą kartojė: "Užtraukim naują giesmę broliai, kurią jaunimas tesupras!" Mes su Jumis stojame šią dieną į lietuvių tautos atgimimo dvasią.

Vardan tos, Lietuvos, Vienybė Težydi!

JAV Lietuvių Jaunimas

užtenka, nes ją papildė tautiniai sąmoningas jaunimas. Sov. Sąjungos ir hitlerinės Vokietijos gėda 20-tame amžiuje lietuvių tautai praliejo kraują, bet neatėmė gyvybės ir vilties.

JAV Lietuvių Bendruomenė, solidarizuodama su pavergta tauta, su savo organizaciniais vienetais įvairiais būdais ir priemonėmis jungiasi į rugpjūčio 23-ios — Juodojo Kaspino dienos — paminėjimą.

JAV LB Krašto valdyba

Spauda yra pats svarbiausias ginklas kovoje dėl Lietuvos laisvės. Paremk ją savo aukal

PASIBAIGUS VIII LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENTEI

tienei už aukštą muzikos ir dainų lygį. Svarbiausias komitetas nori pareikšti padėką Šokių Vadovų kolektyvui Juozui ir Ritai Karasiejams, G., Breichmanienei ir L. Sagiui už jų sklandų bendradarbiavimą sustatant šventės programą.

Rengimo komitetas atsiprašo visų tiek svečių, tiek vadovų, tiek šventės dalyvių ir JAV bei Kanados Kraštų valdybų, negalėdamas visų norinčių sutalpinti koncertus, pamaldas ir linksmavakarių — Hamiltone didesnių patalpų neturėjome.

Dr. Vaidotas Kvedaras
T. Š. Š. Rengimo Komiteto Pirmininkas

— Kun. dr. Kazimieras Prialgauskas, sulaukęs 88 m. amžiaus, mirė Klaipėdos ligoninėje. Palaidotas rugpjūčio 5 Varduvoje. Velionis kunigu buvo įšventintas 1925. Nuo 1975 gyveno ir dirbo Palangoje. Tai jau vienuoliktas šiemet Lietuvoje ir penktas Telšių vyskupijoje miręs kunigas. Telšių vyskupijoje ir Klaipėdos prelatūroje jau 65 parapijos neturi savo kunigo, o visose šešiose Lietuvos vyskupijose jau 160 parapijų neturi savo kunigo. Tuo tarpu okupuotą varžo naujų kunigų prieauglio padidinimą.

— Estijoje išlaisvintas žmogaus teisių gynėjas Mart Niklus. Jis atgavo laisvę aukščiausiajam teismui sumažinus jam paskirtą bausmę nuo dešimties iki šešerių metų. Mart Niklus buvo suimtas 1979 ir nuteistas 1981. Prieš ketverius metus kalėjime jis paskelbė bado streiką, protestuodamas dėl to, kad pasimatymuose su motina buvo verčiamas kalbėti rusiškai.

— Ateitininkų studijų dienoje, kurios bus Darbo dienos savaitgalyje Dainavoje, literatūros vakaras bus rugsėjo 3. Jame dr. Viktorija Skrupskelytė nagrinės poeto Alfonso Nykos-Niliūno kūrybą, savo paskaitai duodama antraštę "Laikas atsiėmė peisazą". A. Nykos-Niliūno poezijos rečitalį atliks Vaida Kuprevičiūtė-Jay iš Toronto.

— Los Angeles dramos sambūris ir per vasaros karščius intensyviai repetuoja premijuoją rašytojo Anatolijaus Kairo dramą "Krikšto vanduo", kuri bus statoma Chicagos Jaunimo Centre gruodžio 10 ir 11. Dramos sambūrio valdybos pirmininkas Vincas Dovydaitis, o meno vadovas ir režisierius Petras Maželis. Pastatymą rengia Lietuvos krikščionybės jubiliejaus vykdomasis komitetas.

— Solistas Arnoldas Voketaitis Chicagos Grant Parko koncertuose kelias atvejas atliko Venecijos ambasadoriaus partiją G. Verdi "Otello" operoje, kuri buvo dainuojama koncertinėje formoje su trupučių vaidybos. Dirigavo Leonard Slatkin. Išleistoje programoje atspausdinta "Otello" operos, apžvalga ir platūs aprašymai apie dirigentą ir solistus. Apie Voketaitį pažymėta, kad jis yra lietuvių kilmės solistas.

— Loreta Venclauskienė, Lituanistikos tyrimo ir studijų centro (LTSC) muzikologijos archyvo vicedirektorė, atstovavo LTSC Northwestern universiteto archyvų diskusijose. Ten buvo apžiūrėtos patalpos ir pasidalinta mintimis su NU archyvų vedėju Patrick Quinn. LTSC muzikologijos archyvas netrukus pradės kompiuteriu kataloguoti savo rinkinius. LTSC kasdieną veikia Chicagos Jaunimo Centre. Telefonas (312) 434-4545.

— Julias Baniulis (J. Banning), Amerikos lietuvių laikraštiniuko ir poeto, sūnėnas ieško savo tetos Marytės Baniulytės Adams ir jos vaikų, savo pusbrolių Billy, Ernest ir Teodoros, gyvenusių East Chatham, N.Y. Jie patys arba apie juos žinantieji prašomi pranešti adresą Darbininko redakcijai.

— Nauji Darbininko skaitytojai: L. Naronytė, Brooklyn, N.Y., D. Kiršonytė, New York, N.Y., Fr. Matusевичienė, York, Pa. Sveikiname naujus skaitytojus ir dėkojame užsakytojams. Darbininko prenumerata naujiems skaitytojams pirmiems metams tik 15 dol. Atnaujinant — visiems 20 dol. metams.

CONNECTICUTE ATGAIVINAMA LITUANISTINĖ MOKYKLA

LB CT Apygardos valdyba, susitarusi su New Britaino Šv. Andriejaus parapijos klebonu kun. Jonu Rikteraičiu, kuris maloniai sutiko leisti mokyklai naudoti parapijos patalpas, planuoja pradėti reguliarias lituanistinio švietimo pamokas š.m. rugsėjo mėnesį. Kokio pobūdžio ši mokykla bus priklausys nuo mokinių skaičiaus ir jų lietuvių kalbos mokėjimo. Bus stengiamasi pagal galimybes prisitaikyti prie mokinių žinių lygio. Numatomos klasės ir visiškai lietuvių kalbos nemokantiems.

Suinteresuoti prašomi kreiptis į LB Apygardos vicepirmininką švietimo reikalams Vytautą Trečloką. tel. 529 6804 arba raštu į valdybos sekretorių Romą Butrimą, 50 Vineyard Dr., Kensington, CT, 06037 (tel. 828 - 9269). Ši prelliminarinė informacija yra reikalinga: Mokinio vardas pavardė, lytis, amžius, tėvų vardas, pavardė, adresas. Ar moka lietuviškai — //geral //šiek tiek //ne.

Prašome paskleisti šią informaciją lietuviams ar lietuvių kilmės pažįstamiems, turintiems mokyklinio amžiaus vaikus.

JAV LB Connecticuto apygardos valdyba

PADĖKA

Aštuntajai Tautinių Šokių Šventei pasibaigus, Rengimo Komitetas pareiškia didelę padėką visiems Amerikos lietuviams už jų gausų dalyvavimą šventėje. Taip pat dėkojame už aukas, kurias jūs aukojote Kultūros Kongresui, Pasaulio Lietuvių Seimui ir T. Š. Šventei. Didelį įvertinimą ir padėką pareiškiamė visiems šokių grupių vadovams ir jų padėjėjams. Jūsų dviejų metų darbas buvo įvertintas visų Copps Kolisejuje. Didelė padėka turi būti paskirta Jonui Govėdui ir Dalei Viskono-

VERTINGOS MENIŠKOS KNYGOS

Monografija apie dail. Adalbertą Staneiką Lithuanian Artist and Diplomat. Apie jo gyvenimą rašo Feliksas Andriūnas, artimai dailininką pažinęs, cituojami lietuvių diplomatų atsiliepimai, jo kūrybą aptaria Paulius Jurkus. Įdėta 23 spalvotos reprodukcijos ir daug nespaltotų reprodukcijų, įvairių paveikslų ir piešinių. Albumas turi 156 puslapius įrištus į kietus viršelius, išleistas gražiai ir skoningai. Kaina — 30 dol.

Rainer Maria Rilke — Sakmė apie Korneto Kristoforo Rilkes meilę ir mirtį. Vertė Henrikas Nagys iliustravo Telesforas Valius. Išleido Algimanto Mackaus knygų leidimo fondas. auto-

rius yra žymus vokiečių poetas, į lietuvių kalbą išvertė irgi žymus poetas Henrikas Nagys. Iliustravo irgi žymus lietuvių grafikas Telesforas Valius. Dalis iliustracijų yra medžio raižiniai. Kaina — 12 dol.

Dail. Povilo Puzino monografija su Fr. Whitaker įvadu. Reprodukcijos spalvotos, išleista labai gražiai. Kaina 20 dol.

Jurgio Juodžio — TAUTOS KELIU, paveikslai sukurti jo stiliumi, beveik visi spalvoti, temos ištiesai lietuviškos. Kaina 7 dol.

Monografija apie dail. Juozą Bagdoną, parašė ir suredagavo Paulius Jurkus, daug nespaltotų reprodukcijų. Kaina — 5 dol.

Came... by R. Raid, 12 dol.; Lithuania Minor by M. Brakas, 10 dol.; Dr. Alexander Carolus Curtius, 4 dol. Persiuntimui pridėdama po 1.50 dol. už knygą. Šios bei kitos knygos, plokštelės ir įvairūs suvenyrai gaunami Darbininko administracijoje, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Darbininko administracijoje dar gaunama anglų kalba šie leidiniai: Soviet Genocide in Lithuania by J. Pajaujis, 12 dol.; Lithuanians in America by A. Skučas, 8 dol.; Samogitia by Ch. T. Pichel, 8 dol.; The Baltic Nations by B. J. Kaslas, 12 dol.; The USSR-Germany Aggression Against Lithuania by B. J. Kaslas, 15 dol.; When the Soviets

BRIDGES — žurnalas lietuviškomis temomis anglų kalba. Metinė prenumerata 10 dol. Administracijos adresas: 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

JDOMŪS LEIDINIAI

L. Andriekaus, Atmink mane, Rūpintojėli, poezija, 8 dol.

L. Andriekaus, Balsai iš anapus, premijuota poezija, 8 dol.

A. Kerulio, J. Prunskio ir M. Valiukėno, Lietuviai tautininkai komunistų kankiniai, 7 dol.

J. Keliuočio, Dangus nusidažo raudonai, 12 dol.

K. Girniaus, Partizanų kovos Lietuvoje, 10 dol.

A. Rubšio, Islamas, religija, kultūra, 5 dol.

M. Blyno, Lietuvos senovės palikimas, 5 dol.

V. Nemunėlio, Mažųjų dienos, 8 dol.

J. Gintaro, Žodžiai nuo Nemuno, eilės iš Lietuvos, 8 dol.

K. Grigaitytės, Marių vėjui skambant, poezija 4 dol.

M. Vities, Neparašyti laišakai, eilės iš Lietuvos 3 dol.

A. Rūtos, Daigynas, romanas. 12 dol.

J. Gliaudos — Atolas — Koraly sala, romanas. 11 dol.

N. Sadūnaitės KGB akiratyje, 5 dol.

A. Saudargienės, Naikinamieji kalinio pasakojimai. 12 dol.

A. Gailiušio, Savanorio duktė, romanas. 9 dol.

A. Gailiušio, Visai patitinka, novelės, 4 dol.

J. Cliaudos, Kovo ketvirtoji, apybraiža apie šv. Kazimierą. 4 dol.

J. Rūtenio, Šventieji dumai, poezija, 4 dol.

Alės Rūtos, Margu rašto keliu. 10 dol.

Z. Rauliničio, Kelias į sostą. 10 dol.

Z. Rauliničio, Grobio ir naimo žygis. 9 dol.

A. Budreckio, DLK Algirdas. 16 dol.

J. Audėno, Lietuvos Valstiečiai Liaudininkai. 15 dol.

J. Miškino, Lietuva ir Vilnius pavergėjų sukuriuose. 5.50 dol.

V. Sruogienės, Lietuvos steigiamasis seimas. 5 dol.

Č. Grincevičiaus, Vidudienio varpai. 4 dol.

P. Jurkaus, Juodvarniai, pasaka-poema. 5 dol.

K. Alimėno, Sauja skatiku, romanas. 10 dol.

K. Alimėno, Lietingos dienos Palangoje, romanas. 10 dol.

J. Vaišnio, Praktinė Lietuvių kalbos vartoseną. 9 dol.

J. Rūtenio, Vaivos Juosta, eilės ir dialogai. 6 dol.

Šios ir kitos lietuviškos knygos, plokštelės ir suvenyrai gaunami Darbininko administracijoje, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207

P. Jurkaus, Juodvarniai, pasaka-poema. 5 dol.

K. Alimėno, Sauja skatiku, romanas. 10 dol.

K. Alimėno, Lietingos dienos Palangoje, romanas. 10 dol.

J. Vaišnio, Praktinė Lietuvių kalbos vartoseną. 9 dol.

J. Rūtenio, Vaivos Juosta, eilės ir dialogai. 6 dol.

Šios ir kitos lietuviškos knygos, plokštelės ir suvenyrai gaunami Darbininko administracijoje, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207

Darbininko administracija labai prašo skaitytojų, kurie dar neapsimokėję prenumeratos už 1988 metus, atsiųsti kiek galima greičiau privalomą mokestį. Pagal pašto reikalavimus turime sustabdyti laikraščio siuntimą į skolą. Visi, neapsimokėję prenumeratos, yra atvirukais paraginti atsilyginti. Laukiame atsiliepiant be kito raginimo. Kortelių siuntinėjimas raginant net keletą kartų reikalauja laiko ir išlaidų. Už greitą atsiliepiamą nuoširdžiai dėkoja Darbininko administracija.

Bent vieną lietuvišką knygą perskaityk kas mėnesį!

DARBININKO SKAITYTOJAM

SKAITYTOJAM palengvinti išsiųsti prenumeratą dedamas šis lapelis. Prašome jį iškirpti, užpildyti ir pasiųsti adresu: **DARBININKAS 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.**

Prašau-pratęsti prenumeratą 1988 metam.

Vardas ir pavardė

Adresas

DARBININKAS naujlem skaitytojam pirmuosius metus kainuoja tik 15 dol. Visiem kitiem prenumerata — 20 dol. metam.

Sluocniu už prenumeratą \$.....

Už kalendorių \$.....

Spaudai parenti \$.....

INTERNATIONAL INDUSTRIES

Algis Grigas, pirmininkas

NAUJAS PATARNAVIMAS NORINTIEMS APRŪPINTI ARTIMUOSIUS LIETUVOJE

Jūsų giminės bei artimieji gali netrukus sėdėti už naujos Volgos ar Žigulių vairo! Arba: be palydovo, jiems patogiu laiku gali apsipirkti užsienio valiutos parduotuvėje Vilniuje, Kaune ar Klaipėdoje už jūsų nurodytą sumą.

Kreipkitės — atsakysime visus jūsų klausimus.

International Industries
10401 South Roberts Road
Palos Hills, Illinois 60465
Telefonas: (312) 430-0074

G.T. INTERNATIONAL

G.T. International dėkoja visiems savo klientams, kurie įgalino šios įstaigos augimą ir patarnavimų plėtimą. Kviečiame visus su mumis keliauti šiais metais.

G.T. INTERNATIONAL Dėkoja visiems klientams prisidėjusiems prie sėkmingo 1988 metų kelionių į Lietuvą sezoną.

G.T. INTERNATIONAL tvarko visus kelionių reikalus oro, vandens ir sausumos keliais. Turizmui ar biznio kelionei kreipkitės pas mus.

G.T. INTERNATIONAL padeda sudaryti iškvietimo dokumentus artimiesiems iš Lietuvos.

G. T. INTERNATIONAL padeda sudaryti iškvietimo dokumentus artimiesiems iš Lietuvos.

JEI NORITE PAMATYTI PASAULĮ, KREIPKITĖS Į G.T.!

G.T. International tvarko visus kelionių reikalus oro, vandens ir sausumos keliais. Turizmui ar biznio kelionei kreipkitės pas mus.

G. T. International padeda sutvarkyti iškvietimo dokumentus artimiesiems iš Lietuvos.

**G.T. INTERNATIONAL, INC. 10401 SOUTH ROBERTS ROAD
PALOS HILLS, ILLINOIS 60465 TEL.: (312) 430-7272**

DĖMESIO VISIEM: KASOJE yra žymiai pakelti santaupų sertifikatų nuošimčiai! Pasiteiraukite ir perveskite sertifikatus iš kitų bankų į lietuvišką KASĄ.

FEDERALINĖ LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

KASA

LITHUANIAN FEDERAL CREDIT UNION

Centras: 86 - 01 114th St., Richmond Hill, N.Y. 11418
Tel. (718) 441-6799

Skyriai: Chicagoje, Cicero, St. Petersburg, Detroit, Waterburyje

Aktyvas: 70 milijonų dolerių

KASOJE mainomi čekiai, primami Social Security indėliai, išduodami Money Orders ir nemokamai duodamas čekių rašymo patarnavimas.

KASA moka didesnius mokesčius už reguliarias sutaupas ir sertifikatus, negu kiti bankai.

KASA palankiom sąlygom duoda paskolas, tvarko palikimus ar vaikų fondus ir duoda VISA korteles ir atlieka kitus bankinius patarnavimus.

KIEKVIENA TAUPOMOJI ŠASKAITA FEDERALINĖS VALDŽIOS APDRAUSTA IKI \$100.000

KASOS įstaiga Richmond Hill veikia šešias dienas savaitėje: pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 9 iki 7:30 v.v., antradieniais, trečiadieniais ir penktadieniais nuo 9 iki 5 v.v., šeštadieniais nuo 9 iki 2 val. popiet.

Apie paskotų ir sertifikatų palūkanų pasikeitimus prašoma teirautis KASOJE darbo valandomis. Per telefoną arba paštu Jums bus suteiktos vėliausios informacijos.

Į Palangą ir į Klaipėdą ekskursijos su pernakuojimu bus galimos kiekvienai grupei, taip pat dienos ekskursijos į Panevėžį ir į Druskininkus.

1988 M KELIONĖS Į LIETUVĄ

14 DIENŲ KELIONĖS SU 10 DIENŲ LIETUVOJE
14 dienų — Lietuva, Suomija

Kelionė 103 — lapkričio 3 - 16 — \$1,349
Kelionė 128 — gruodžio 28 — sausio 11 — \$1,629
Naujų Metų sutikimas, Vilniuje 11 naktų, Helsinky 1

13 DIENŲ KELIONĖS SU 10 DIENŲ LIETUVOJE
Kelionė 915 — rugsėjo 15 - 27 — \$1,969
Vilniuje 11 naktų

10 DIENŲ KELIONĖS SU 7 DIENOMIS LIETUVOJE
Kelionė 999 — rugsėjo 15 - 24 — \$1,729
Vilniuje 8 naktys.

Baltic Tour patarnauja sudarant jūsų artimiesiems dokumentus viešnagai pas jus.

Nuperkamos mašinos ir kitos dovanos užsienio valiutos parduotuvėse Vilniuje, Kaune ir Klaipėdoje.

Taip pat pradėdame naują paslaugą, statant paminklus jūsų mirusiems giminaičiams Lietuvoje.

Dėl brošiūros ir daugiau informacijos kreipkitės:

BALTIC TOURS
SUITE 4
77 OAK STREET
NEWTON, MA 02164
617 965 - 8080

DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Anastasi, B.S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
296-4130

Remkime Tautos Fondą ir padėkime finansuoti ELTA biuletenų leidimą šešiomis kalbomis. Jie pasiekia visą laisvąjį pasaulį, informuodami apie tikrą padėtį okupuotoje Lietuvoje. Neužmirškime Lietuvos Laisvės Iždo, pagerbdami savo artimuosius ir jų atminimą. Aukos Tautos Fondui nurašomos nuo federalinių mokesčių (IRS Tax Exempt No. 51-0172223). Aukos siųsti adresu: Tautos Fondas, Lithuanian National Foundation, Inc., P. O. Box 21073, Woodhaven, N.Y. 11421.

SVARBŪS KOMPLEKTAI

Juozas Brazaičio Raštai. Redagavo A. Skrupskelienė ir Č. Grincevičius. 6 tomai įrišti į kietus viršelius. Kiekvienas tomas kainuoja po 16 dol., persiuntimui pridėdama po 2 dol. už tomą. Gaunama Darbininko administracijoje, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Bronius Kviklys — "Lietuvos ažnyčios". Stambiuose atskiurose tomuose Telšių, Paevėžio, Kaišėdorių vyskupijos, Cauno, Vilniaus arkivyskupijų I ir II tomai. Kiekvieno gausiai iliustruoto ir įrišto tomo kaina 23 dol. Persiuntimui pridėdama po 2 dol. Gaunama Darbininko administracijoje, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

BANK-BY-MAIL

Postage paid both ways

Fast, convenient, private, safe, free!

That's what BANKING-BY-MAIL is

Greitai, prieinamai, privačiai, saugiai, nemokamai. Tai taupymas paštu So. Boston Savings Bank būdu. Ar jums reikia pinigų padėti į banką ar juos atimti, tai galite atlikti namie bet kurioo laiku. Jūsų sūtą gavęs, bankas tuoj pat traukia sumą į sąskaitą. Prisdėda ir užtikrinimas, kad jūsų pinigai pelno aukščiausius procentus, leidžiamus įstatymų. Dėl lengvo taupymo būdo per paštą skambinkit mūr. Donahue 268-2500 arba rašykite paduotais adresais.

MAIN OFFICE
460 West Broadway
South Boston
9 AM to 5 PM
Monday thru Friday
Saturday 10 AM to 1 PM
786-1360

RESPONSE CENTER OFFICE
780 Garden Blvd.
30 Andros 202PM
1300 - Tully, West 87
Thurs - 8:30 AM to 7:30 PM
Saturday 9:30 AM to 12 Noon

South Boston Savings Bank
"ALWAYS THE LEADER"
ALFRED W. ARCHIBALD PRESIDENT

MIRĖ LEONARDAS VALIUKAS

Leonardas Valiukas, mokytojas ir visuomenininkas, rugpjūčio 15 mirė Los Angeles, Calif.

Velionis buvo gimęs 1920 lapkričio 3 nepriklausomoje Lietuvoje, kur ir išėjo vidurinį mokslą.

Aukštąjį mokslą tęsė Europoje ir JAV. 1951-1960 studijavo Daytono universitete (Dayton, Ohio) ir Pietų Kalifornijos universitete (Los Angeles, Calif.), kur 1960 gavo politinių mokslų magistro (M.A.) laipsnį.

Iš Lietuvos pasitraukė į Vokietiją 1944. Ten 1945-1948 mokytojo Maironio vardo lietuvių gimnazijoje Kemptene, Bavarijoje. 1948-1949 dirbo "Žiburių" laikraštyje Augsburgėje, Vokietijoje, ir buvo vienas iš to laikraščio redaktorių.

Į JAV atvyko 1949. 1952-1955 buvo "Lietuvių Dienų" žurnalo faktišku redaktoriumi. Nuo atvykimo į JAV bendradarbiavo Drauge, Darbininke ir kituose laikraščiuose.

Priklausė prie ateitininkų, Lietuvos vyčių, Lietuvių Fronto bičiulių. Aktyviai reiškėsi LB veikloje. 1956-1957 vadovavo Lietuvos vyčių Los Angeles kuopai, 1957-1958 Lietuvos vyčių centro valdybos vicepirmininkas, 1952-1963 Lietuvos vyčių centro informacijos komisijos pirmininkas.

1956 ir 1957 suorganizavo Californijos lietuvių respublikonų vienetus, ten eidamas vicepirmininko ar pirmininko pareigas. 1957 padėjo suorganizuoti Los Angeles apylinkės tautinių grupių respublikonų organizaciją. 1957-1958 tos organizacijos sekretorius, 1958-1961 — vicepirmininkas.

L. Valiuko pastangomis sudarytas rezoliucijų komitetas. 1961 senatorius Thomas H. Kuchel (R.-Calif.) ir kongresmanas Glenard P. Lipscomb (R. Calif.) įnešė į JAV kongresą rezoliucijas Lietuvos laisvinimo reikalui. 87-me ir 88-me Kongrese tų legislatorių pėdomis pasekė keliasdešimt senatorių ir kongresmanų. Tų rezoliucijų pravedimui remti 1961 L. Valiuko pastangomis sudarytas iš lietuvių, latvių, estų kitų amerikiečių JAV specialus komitetas. Daugelį metų tam komitetui velionis ir vadovavo.

Velionis kurį laiką redagavo Lietuvių Fronto bičiulių organą — "Į Laisvę" žurnalą, dalyvavo su paskaitomis organizacijos studijų savaitėse.

Leonardas Valiukas, kai prieš keliolika metų lankėsi Darbininko redakcijoje.

MIRĖ JUOZAS ANDRIUS

Juozas Andrius, pulkininkas leitenantas, Lietuvos kariuomenės savanoris kūrėjas, sulaukęs 88 su viršum metų liepos 7 mirė Los Angeles, Calif. Po gedulingų pamaldų Šv. Kazimiero lietuvių parapijos bažnyčioje palaidotas Holy Cross kapinėse, Culver City, Calif.

Velionis buvo gimęs 1900 sausio 1 Panevėžyje. 1919 baigė pirmąją Karo Mokyklą laidą, 1931 — Aukšt. Kar. Kursų Topografijos skyrių. 1926-1941 dirbo Karo Topografijos Skyriuje (kurį laiką jo viršininkas). 1930-1934 Karo Mokyklą topografijos dėstytojas.

Nepriklausomoje Lietuvoje dirbo trianguliacijos darbus ir

gaminio Lietuvos žemėlapius. Lietuvos senosios ir naujosios kartografijos klausimais bendradarbiavo Karo Archyve, Kary, Trimite, Lietuvos Aide.

Išėjimo į Vokietijoje Schwaeb.-Gmuendo ir Nuertingeno gimnazijose mokytojas.

Atvykęs į Ameriką, apsigyveno Bostone, paruošė didelį politinį ir mokyklinį Lietuvos žemėlapių. Nuo 1953 redagavo Lietuvių Enciklopedijos kartografijos ir geodezijos skyrių.

Vėliau persikėlė į Los Angeles, Calif., ir dirbo "Lietuvių Dienų" žurnalo administracijoje. Čia gyvendamas paruošė įvairaus dydžio daug žemėlapių istorinėms, etnografinėms bei religinėms knygoms. Didesnius jo žemėlapius išleido Lietuvos Tyrimo institutas, LB Švietimo taryba, Lietuvių Enciklopedijos leidykla.

MIRĖ BRONIUS KULYS

Bronius Kulys, buvęs mokytojas, visuomenininkas, gyvenęs Woodhavene, mirė rugpjūčio 9. Buvo pašarvotas M. Shalins šermentinėje. Palaidotas rugpjūčio 12 iš Apreiškimo parapijos bažnyčios Cypress Hills kapinėse. Liko žmona Sofija, dukra Regina, sūnus Tadas. Lietuvoje liko brolis Vytautas ir dvi seserys — Genė ir Viktė. Mirties priežastis — galvoje buvo išaugęs auglys — tumoras.

Velionis buvo gimęs 1915 spalio 6 Rokiškio apskrityje. Baigė Rokiškio gimnaziją, 1942 baigė Vilniaus universitetą, 1942-43 buvo Trakų mokytojų seminarijos direktorius. 1944 vokiečiai buvo jį suėmę ir uždarę kacetę. Lietuvių išvaduoti, vėliau pasitraukė į Vokietiją. Po karo mokytojavo Greveno gimnazijoje, 1949 buvo tos gimnazijos direktorius, 1946-49 studijavo Miunsterio universitete.

BOSTONO ŽINIOS

Tautos šventės minėjimas

Kaip kasmet, taip ir šiemet Bostono ir apylinkės lietuviams Tautos šventės minėjimą ruošia LB-nės Bostono apylinkės valdyba. Minėjimas bus dviejų dalių, kurių pirmoji vyks rugsėjo 10, šeštadienį, 7 val. vakaro So. Bostono Lietuvių Piliiečių d-jos trečio aukšto salėje. Ten pagrindiniu kalbėtoju bus Viktoras Nakas, Lietuvos Informacijos Centro direktorius iš Washingtono, D.C., o taip pat bus rodoma Juozo Bružo paruošta vaizdajuostė iš liepos 9-sios didžiųjų demonstracijų Vingio parke, okupuotos Lietuvos sostinėje Vilniuje. Po programos bus laisvi pašnekesiai prie užkandžių, kavutės ir įvairių gėrimų.

Antroji minėjimo dalis vyks rugsėjo 11, sekmadienį, 10:15 val. ryto Šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčioje So. Bostone, kur bus aukojamos mišios už Lietuvą, organizacijoms dalyvaujant su vėliavomis.

Lietuviškų filmų vakaras

So. Bostono Lietuvių Piliiečių d-jos valdyba ruošia lietuviškų filmų vakarą, kuris vyks rugsėjo 17, šeštadienį, 6:30 val. vakaro

NORWOOD, MASS.

Pagerbiant Šv. Mergelę Mariją, Šv. Jurgio lietuvių parapija kovo 20, sekmadienį, 3:30 val. popiet bažnyčioje rengia religinį koncertą. Klebonas kun. Vincas Valkavičius pakvietė arkivyskupijos garsų berniukų chorą atlikti Pergolesi kantatą "Stabat Mater". Kompozitorius šį veikalą parašė su styginio kvarteto akompanimentu. Klebonas prie šio kvarteto prisidės su savo smuiku.

Kvartetas taip pat atliks Pachelbel'o populiarų kanoną ir Naujajio gavenios giesmę "Jau Tu eini kentėti".

Choras prie vargonų taip pat atliks keletą giesmių. Bažnyčios akustika yra puikiausia, tad visi kviečiami gausiai dalyvauti šioje religinio meno šventėje. (K.V.V.)

Atvykęs su tremtinių banga į Ameriką, apsigyveno Brooklyne, čia reiškėsi visuomeninėje veikloje, Lietuvių Bendruomenėje, 1953 buvo Amerikos Lietuvių mokytojų sąjungos pirmininkas.

Nuo gimnazijos laikų dalyvavo spaudoje, rašė ir noveles. Savo pergyvenimus vokiečių kacetė buvo paskelbęs spaudoje. Pastutiniaisiais metais sirguliuo ir buvo pasitraukęs iš visuomeninės veiklos.

d-jos namo trečio aukšto salėje. Vakarą programą sudarys filmas iš liepos 9 Vingio parke Vilniuje įvykusios demonstracijos ir VIII Tautinių šokių šventės Hamiltone, Kanadoje, filmas. Po programos bus užkandžiai, atsisveikinimas gėrimais, pašnekesiai.

Aktualios programos

Laisvės varpas tebetobulina ir plečia savo laidas, stengdamasis apimti visas lietuviško gyvenimo apraiškas vietoje, visoje išeivijoje ir Lietuvoje. Taip rugpjūčio 7 d. laidoje perduota kardinolo Vincento Sladkevičiaus įdomi kalba, rugpjūčio 14 d. laidoje Lietuvos vyčių garbės narė, buvusi valdybos pirmininkė Loreta Stukienė plačiai nupasakojo apie įvykusį 75-rių metų jubiliejinį seimą Washingtono, D.C., pateiktas prof. Vytauto Skuodžio pasisakymas apie reikalą išryškinti Molotovo-Ribbertropo pasirašytą paktą, kuriuo užgniaujta Lietuvos laisvė, su pažindinta su okupuotos Lietuvos atsišaukimu, raginančiu rugpjūčio 23 d. rengti demonstracijas, reikalaujant atsukti ir pasmerkti tą aktą, atstatyti išplėstą Lietuvai laisvę, o taip pat informacija apie Bostono ir apylinkės lietuvių pasiruošimą demonstracijai City Hall aikštėje Bostone. Tokios programos savo turiniu ir apipavidalinimu išsina toli už lokaliųjų ribų. Jomis plačiai informuojami klausytojai, kas, kur ir kaip vyksta lietuviškame gyvenime.

Dail. Vytas Sakalas

Dail. Vytas Sakalas vis plačiau reiškiasi amerikiečių dailininkų tarpe. Šiuo metu jis dalyvauja grupinėje 28 dailininkų darbų parodoje, kuri įrengta Institute of Contemporary Art, 1955 Boyd

BROCKTON, MASS.

Brocktono Šv. Kazimiero parapijos choras rugsėjo 5 (per Darbo Dieną) giedos per mišias Nukryžiuotojo Jėzaus vienuolyno koplyčioje, Brocktone.

Tą dieną seselės rengia didelį lietuvių susibūrimą, kuriam vadovauja seselė Alena Ivanaukaitė.

Šv. Kazimiero parapijos vargonininkė ir choro vadovė Marian Crowley išsikėlus į Cape Cod, nauja vargonininkė pakviesta Jūratė Lalienė iš Quincy, Mass., kuri bus choro vadovė ir dirigentė. Jūratė Lalienė neper senai yra atvykusi iš okupuotos Lietuvos ir yra baigusi Vilniaus muzikos konservatoriją. Choras tikisi naujo vėjo.

Spauda yra pats svarbiausias ginklas, kovojant dėl mūsų tautos laisvės. Paremk ją savo auka!

ston St., Bostone. Į tą parodą jis pakliuvo atrankos keliu iš 400 su viršum dailininkų. Parodos uždarymo proga rugpjūčio 28 d. 2 val. popietį dail. Vytas Sakalas su kitu dailininku pasisakys aktualiais šių dienų dailės reikalais. Parodoje išstatyti 6 dail. Vytauto Sakalo darbai.

O rugpjūčio 12 d. 6 val. vakaro radijo stotis WNBR-FM 88.9 perdavė pasikalbėjimą su dail. Vytautu Sakalu įvairiais dailės reikalais.

Vliko seimas vyks Bostone

Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto metinis seimas įvyks lapkričio 11-13 Bostone. Vliko valdybai susitarus su Bostono veikėjais buvo sudarytas provizorinis seimui ruošti komitetas, kuriam pirmininkauja Algirdas Budreckis, o vicepirmininkės ir programos vedėjos pareigas eina Asta Karosienė.

Seimas įvyks Quality Inn Downtown viešbutyje (buvusiam Hotel Bradford), 275 Tremont Street, Bostone. Šis viešbutis yra teatrų rajono vidury. Patartina seimo dalyviams ir svečiams užsiregistruoti iki spalio 11. Rezervacijos galima ir telefonu atlikti skambinant: 617 426-1400.

Seimo dalyviai rinksis jau penktadienio vakarą. South Bostono Lietuvių Piliiečių draugijos patalpose, lapkričio 11 įvyks susipažinimo vakaras. Vietos visuomenė kviečiama pabendrauti ir susipažinti su Vliko veikėjais. Bus vaišės. Registracija lapkričio 12 įvyks viešbutyje nuo 9 val. ryto. Sesija prasidės 10 val. ryto. Vakare So. Bostono Piliiečių Draugijos didžiojoje auditorijoje įvyks banketas ir meninė programa.

Sekmadienį, lapkričio 13, po pamaldų Šv. Petro lietuvių bažnyčioje įvyks seimo oficialus uždarymas Quality Inn Downtown viešbutyje.

Išidėmėtina, kad Vliko seimas įvyko Bostone 1974 gruodžio 7-8, kai Simas Kudirkas tik ką buvo atvykęs į Ameriką.

RENGINIAI

Rugsėjo 10, šeštadienį, 7 val., vak. So. Bostono Lietuvių Piliiečių d-jos trečio aukšto salėje ir rugsėjo 11, sekmadienį, 10:15 val. ryto Šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčioje, So. Bostone Tautos šventės minėjimas. Rengia LB Bostono apylinkė.

Rugsėjo 17, šeštadienį, 6:30 val. vak. So. Bostono Lietuvių Piliiečių d-jos trečio aukšto salėje lietuviškų filmų vakaras. Rengia So. Bostono Lietuvių Piliiečių d-ją.

Rugsėjo 25 d. 3 v. popiet — Laisvės Varpo rudens koncertas So. Bostono Liet. Piliiečių draugijos trečio aukšto salėje.

Spalio 2 — gobelenų ir dailės darbų paroda. Rengia Lietuvių Tautodailės Instituto skyriaus valdyba.

Lapkričio 5 d. 6:30 val. vak. Balf 72 skyriaus pobūvis Sandaros salėje, 30 Intervale St., Brockton, Mass.

Lapkričio 13 — Henriko Nagio poezijos recitalis. Rengia Lietuvių Tautodailės Instituto skyriaus valdyba.

Lapkričio 19 d. 6:30 val. vak. Martyno Jankaus šaulių kuopos veiklos 30 metų saukakties minėjimas Sandaros salėje, 30 Intervale St., Brockton, Mass.

Kovo 20, sekmadienį, 3:30 val. popiet Norwood, Mass., Šv. Jurgio lietuvių parapijos bažnyčioje religinis koncertas, dalyvaujant arkivyskupijos berniukų chorui.

1989 balandžio 23 — Šv. Petro lietuvių parapijos So. Bostono banketas Lantana restorane Randolphe.

Mylimai Motinai ir Močiutei

A. A.

ZINAI DAUGVILIENEI

mirus, dukrai Irenai Garunkšienei ir jos šeimai giliausią užuojautą reiškia

N.Y. vyr. skaučių židiny
Vilija

A. A.

JURGIO ŠLIŽIO

pirmųjų mirties metinių proga giminėm ir artimiesiems, dalyvavusiems mišiose, paminklo šventinime, pašuošusiems velionio kapą gėlėmis ir už jį užprašusiems mišias nuoširdžiai dėkojame.

Velionio žmona Vitalija ir
sūnus Raimondas

A. A.

ALGIRDUI KRAUJALIUI

mirus, reiškiamė nuoširdžiausią užuojautą jo žmonai Ramutei, sūnams Juozui ir Adomui, motinai Jevali, sesutėms Elenai ir Onai bei kitiems giminėms.

Danutė Bytautas
Helmutas Kuraitis
Anna ir Matas Senkai

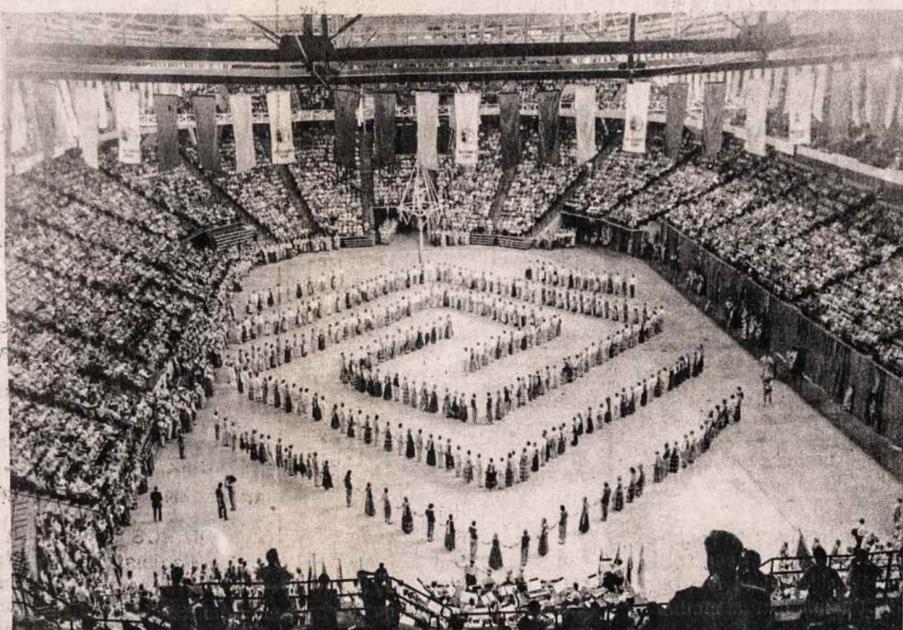
Pranešame, kad 1988 metais rugpjūčio 9 d. mirė

BRONIUS KULYS.

Jis buvo pašarvotas M. Shalins šermentinėje. Palaidotas iš Apreiškimo parapijos bažnyčios Cypress Hills kapinėse.

Nullūdime liko žmona Sofija, dukta Regina ir sūnus Tadas.

Lietuvoje liko brolis Vytautas ir dvi seserys — Genė ir Viktė.

Vaidzas iš VIII tautinių šokių šventės. Nuotr. J. Garlos

DARBININKAS

Redakcija... (718) 827-1352
Administ. (718) 827-1351

Spaustuvė (718) 827-1350
Vienuolynas ... (718) 235-5962
Vyskupas (718) 827-7932
Salė (kor.) (718) 827-9645
Salės adm. (718) 235-8386

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N.Y. 11207

Maironio lituanistinė mokykla naujus mokslo metus pradeda rugsėjo 10, šeštadienį, 19 v.r. įprastinėje vietoje, 111 St. ir 85 Rd. kampas, Richmond Hill, N.Y. Mokykloje veikia 10 skyrių, vaikų darželis, jei atsiranda to amžiaus mokinių. Tėvai prašomi atvežti savo vaikus į mokyklą, kur jie turės progos geriau pramokti lietuviškai, susipažinti su Lietuvos istorija, geografija, su lietuviška veikla išsivijoje.

Už a. a. dr. Vytautą ir Mariją Slavinskus mišios bus aukojamos rugpjūčio 27, šeštadienį, 11 val. pranciškonų vienuolyno koplyčioje. Marija Slavinskienė praeitais metais rugpjūčio 25 žuvo automobilio katastrofoje, gi dr. Vytautas Slavinskis mirė 1979 rugpjūčio 30. Abu palaidoti Cypress Hills kapinėse.

Lietuvos vyčių Vidurinio Atlanto apskrities suvažiavimas įvyks spalio 9 Kearny, N.J. Suvažiavimas svarbus, nes bus renkama nauja valdyba. Lietuvos vyčių 110 kuopa iš Maspetho į šį suvažiavimą organizuoja autobusą. Dėl rezervacijų skambinti Helen Matulionis, 718 326 - 3398.

Kredito Unijos KASOS įstai-ga persikels į naujas patalpas gale rugpjūčio mėnesio ir pradės klijentams patarnauti naujoje vietoje nuo rugsėjo pirmos dienos. Naujas KASOS adresas bus: 86 - 21 114th Street, Richmond Hill, N.Y. 11418. Tai yra tik antras namas nuo dabartinės būstinės, toj pačioj 114-toj gatvėj. Susisiekimai labai patogūs, nes šalia kursuoja Jamaica Ave. autobusai ir traukiniai, o čia pat yra ir Myrtle Ave., autobusas, Oficialus naujo pastato atidarymas numatytas vėliau rugsėjo mėnesį, kai bus pabaigti visi įrengimai ir atnaujintas mašinoms pastatyti kiemas.

KASOS direktorių posėdis pirmą kart naujoj būstinėj įvyko rugpjūčio 17. Buvo svarstomi persikėlimo planai, vadovybės ir tarnautojų lapkričio mėnesio suvažiavimo programa ir taupymo sertifikatų nušimčių pakeitimai. Apie pakeltus indėlių nušimčius galima sužinoti skambinant į KASĄ darbo valandomis: pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 9 iki 7:30; antradieniais, trečiadieniais ir penktadieniais nuo 9 iki 5, o šeštadieniais nuo 9 iki 2 val. popiet. Įstai-gos telefonas: 718 441 - 6799. Nuo rugsėjo mėnesio naujas telefono numeris bus 718 441-6401.

"BLUSŲ" TURGUS

VYKS RUGSĖJO 10 - 11 NUO 10 VAL.
RYTO
IKI 7 VAL. VAK. KULTŪROS ŽIDINYJE

IŠPARDAVIMAS gero stovio drabužių, namų apyvartos reikmenų, įrankių, pavelkslų ir t.t.

LAUKIAME visų apsilankant, rasti gerą pirkinį ir pasivažiinti namuose gamintais produktais.

PRĄSOME kas turi paaukoti įvairius dalykus gerame stovyje. Skambinti V. Jankauskienei 849 - 2260 arba A. Katinienėi 846 - 1210.

PELNAS skiriamas sportininkų kellonei į Australiją.

Turgų rengia ir visus atsilankyti kviečia

LIETUVIŲ ATLETŲ KLUBAS

Dr. Nemickas, Wethersfield, Conn., apmokėdamas dvi Darbininko prenumeratas, mūsų spaudai paremti dar pridėjo 20 dol. Geradariui dėkojame.

Kazys Jankūnas a.a. Adolfo Dimo atminimui paaukojo Kultūros Židiniui 25 dol. Už auką Kultūros Židinio administracija dėkoja.

Viktoras Vaitkus, gyvenęs Waterbury, Conn., buvo sune-galavęs. Jam padaryta širdies operacija. Waterbury jis daugel metų turi knygyną — Spauda.

Lietuvos vyčių 152 kuopa Riverhead, N.Y., kviečia visus Lietuvos vyčius ir jų draugus dalyvauti rugsėjo 18, sekmadienį, organizacijos 75 metų sukakties minėjime. Festivalis vyks American Legion Hall patalpose, 121 Third St., Greenport, L. I., N.Y., nuo 1 iki 6 val. vak. Įeinant aukojama 2 dol. suaugusieji ir 1 dol. vaikai. New Yorko tautinių šokių grupė Tryptinis šoks tautiniams šokiams, o bendriems šokiams gros Joe Thomas orkestras. Bus galima nusipirkti lietuviško maisto, įvairių rankdarbių, kepinų, šviežių vaisių ir daržovių. Iš Maspetho Lietuvos vyčių 110 kuopa organizuoja autobusą, kuris nuo V. Atsimainymo bažnyčios išvyks 11 val. ryto. Kaina 11 dol. dėl rezervacijų skambinti Helen Matulionis 718 326 - 3398. Naudojant automobilį, važiuoti Long Island Expressway iki paskutinio išvažiavimo nr. 73 ir tęsti kelionę iki Greenport.

Jonas ir Vida Rūteniai, Clayton, MO, nors ir pavėluotai gaus Darbininką dėl pašto nerangumo, bet jau eilę metų paremia Darbininko spaudos darbus su dosnia auka. Šiemet ir vėl prie prenumeratos pridėjo 50 dol. auką. Geradariams dėkojame.

Ieškomi: Boreiša Vaclovas ir Boreišaitė Liucija, Adomo, gyvenę ar gyvenę Brooklyn, N.Y. Jie patys arba apie juos žinantieji prašomi pranešti Darbininko redakcijai.

Įvairius spaudos darbus atlieka pranciškonų spaustuvė Brooklyne. Skambinti 718 827-1350.

Koncertai pranciškonų vasarvietėje Kennebunkporte

SOLISTAS A. KEBLYS DŽIUGINO SVEČIUS

Pranciškonų vasarvietė Kennebunkporte, Maine, šią vasarą buvo ypatingai perpildyta. Svečiai keičiasi kas savaitę. Keičiasi ir įvairios kultūrinės programos. Daugiausia koncertų čia būna liepos gale ir rugpjūčio pradžioje. Rugpjūčio 2, antradienį, čia koncertavo solistas Antanas Keblys iš Montrealio.

Jis pastoviai kasmet čia atvyksta atostogauti. Ta proga surengia koncertą. Kas šioje salėje girdėjo jo koncertus anksčiau, tas tikrai pasidžiaugė solisto pažanga. Jis nepadėjo dainavimo

į šalį. Nuolat ir nuolat lavina balsą, gilinasi į atlikimą. Tai džiugino klausytoją. Jis nėra operos solistas. Jis kamerinis dainininkas kuris turi malonaus tembro, gražiai apvaldytą balsą. Todėl ir malonu klausytis jo atliktų liaudies dainų ir ištraukų iš operų.

Šiame koncerte jis atliko liaudies dainų ciklą: Aš padainuosiu, Oi laukiu, laukiu, Gale tėvo sodo — visos harmonizuotos L. Abariaus; Aš bernuželis — J. Indros, Oi tu sakal — L. Abariaus, Stok atkmenėlio — J. Jurgučio.

Toliau buvo įvairius tarptautinis repertuaras: Mano ranča — amerikiečių kaubojo daina, Serenada — E. Toselli, Alcha Oe — H. M. Queen Liliuok, Some Enchanted Evening iš South Pa-

Parduodama Lietuviška Enciklopedija su vienu papildomu tomu. Kaina — 300 dol. Kreiptis po 6 v.v. tel. 212 927 - 4693 arba 212 683 - 1960.

RED HOT bargains! Drug dealers' cars, boats, planes rep'd. Surplus. Your Area. Buyers Guide. (1) 805 - 687-6000. Ext. S-4505.

HIRING! Federal government jobs in your area and overseas. Many immediate openings without waiting list or test. \$15,000 to \$68,000. Phone call refundable. 602 838 - 8885. Ext. 6057.

Lietuvių Katalikų Religinei Šalpai a.a. Algimanto-Vincento Šaulio atminimui aukoję: po 100 dol. — Ignas Venckus, Chicago, Ill., Emilija Vilutienė, Chicago, Ill., Marija Šaulienė, Seminole, Fla., po 50 dol. — Elena Augustienė, Paterson, N.J., Antanas Diškėnas, St. Petersburg Beach, Fla., Vidmas V. Matusaitis, Livingston, N.J., dr. Aldona Skripkutė, Kearny, N.J., Pranas Stanelis, St. Petersburg Beach, Fla., Vytautas Augustinas, St. Petersburg Beach, Fla., po 30 dol. — Juozas Karazija, Chicago, Ill., Ona Mikšauskienė, Chicago, Ill., po 25 dol. — Ona Kindurienė, Gulfport, Fla., Leonas M. Virbickas, St. Petersburg Beach, Fla., po 20 dol. — Vladas K. Kartanas, Seminole, Fla., Vytautas J. Laugalis, Niantic, Conn., Stasys El. Miknius, New London, Conn., po 10 dol. — Antanas Gelazius, Mystic, Conn., Jonas R. Krivis, Largo, Fla., Julija Majauskienė, Mystic, Conn., Lina Naujokaitienė, River Edge, N.J., Ona Preikštienė, Bricktown, N.J., Jonas Pupininkas, St. Petersburg Beach, Fla. Lietuvių Katalikų Religinei Šalpa nuoširdžiai dėkoja visiems aukotojams.

Jonas Valys, Woodstock, Conn., kaip paprastai prie metinės prenumeratos pridėjo ir 30 dol. spaudai puoselėti. Ačiū už gražios tradicijos palaikymą remiant Darbininko darbą.

Petras ir Loreta Vainiai, Malvern, Pa., ir šiais metais vietoj metinės prenumeratos atsiuntė 45 dol. Ačiū už paramą Darbininkui.

Jūratė L. Vaitkutė iš Rocky Hill, Conn., siūsdama metinę Darbininko prenumeratą, pridėjo dar 20 dol. Nuoširdus ačiū.

Aleksandras Merkelis ir Kazimieras Jankūnas atsiuntė Lituistikos tyrimo ir studijų centrui (LTSC) vertingų knygų, kurios bus įjungtos į biblioteką. LTSC knygų rinkinius tvarko rašyt. Česlovas Grincevičius ir dr. Robertas Vitas. Telefonas (312) 434-4545.

Savo vaikams, kurie išsikelia gyventi į kitus miestus, užsakykite Darbininką!

cific — R. Rodgers.

Po pertraukos: Vilija, iš Linksmosios našlės operetės, F. Lehara, — dainavo Janina Brazauskienė. Toliau dainavo A. Keblys. Jis atliko: Klajūniui — S. Gailevičiaus, Traum durch die Dämmerung — R. Strauss, Ne margi sakalėliai — J. Tallat-Kelpšos, Tuos namus — A. Dvorak, Udrio daina iš operos Pilenai — V. Klovos, Non piu andrai — iš operos Figaro vestuvės — W. A. Mozart, Dėdės Jono polka — L. Abariaus, Gimtinės dangus — T. Makačino, Geismai ir svajonės — M. Petrausko duetas, dainavo Janina Brazauskienė ir Antanas Keblys.

Akomponavo Eleanor Dew, kuri paruošė ir vasarotojų chorą koncertui. Apie jį parašysime kitame Darbininko numeryje.

Koncertą pravedė Elena Vasyliūnienė, supažindindama su kiekvienu kompozitoriumi, jo atliekamu kūriniumi. (p.j.)

NAUJA KNYGA

Lietuviai tautininkai, komunistų kankiniai, dokumentuota ir nuotraukomis iliustruota knyga pasirodė spaudos kioskuose. Knygą suredagavo: A. Karulis, J. Prunskis ir M. Valiukėnas.

Knygos kaina 8 dol. su persiuntimu. Gaunama Darbininko administracijoje, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

VĒLIAUSIOS ŽINIOS IŠ OKUPUOTOS LIETUVOS

Rugpjūčio 18 d. lietuvių teisių gynėjas Antanas Terleckas iš Vilniaus telefonu pranešė Pabaltiečių Tarybos biurui Strasbourge:

Petras Cidzikas ir A. Andreika rugpjūčio 17 d. apie 10 val. vak. pradėjo bado streiką. Šalia jų stendas, su trispalve, skelbia, kad jie badaus kol nebus paleisti visi politiniai kaliniai ir nutrėmimė esantieji — Lietuvoje, Rusijoje, ar kitur. Cidzikas ir Andreika apsupti daugelio žmonių, pritariantys jiems duoda atsigerti. Milicija kol kas nesikiša.

Persitvarkymo Sąjūdis prisidės prie rugpjūčio 23 d. ruošiamo mitingo. Sąjūdis pageidauja, kad demonstracija vėl vyktų Vingio parke, ir reikalauja, kad iki rugpjūčio 22-os dienos televizija ir spauda paskelbtų, jog Sąjūdis kviečia visus į Vingio parką rugpjūčio 23 d. 7 val. vak. Jeigu Lietuvos masinės medijos to nepaskelbs, tada mitingas įvyks rugpjūčio 23 d. 7 val. vak. Gedimino aikštėje. Mitingo organizavime Sąjūdį atstovauja prof. Vytautas Landsbergis.

Rugpjūčio 18 d. Tiesa ir Gim-

New Yorko šauliai kviečiami dalyvauti kultūriniame savaitgalyje, kuris bus Darbo dienos savaitgalį pranciškonų vasarvietėje Kennebunkporte. Kambarius iš anksto užsisakyti pas vasarvietės vedėją tėv. Gabrielių Baltrušaitį, OFM, tel. 207 967 - 2011. Užsiregistravę gauna 10 procentų nuolaidos nuo kambario kainos.

LIETUVIŲ SKAUTŲ 7-TOJI TAUTINĖ STOVYKLA

Jubiliejinė skautų 7-toji stovykla Kensington, OH, prasidėjo rugpjūčio 14 ir baigėsi rugpjūčio 24. Sekmadienį, rugpjūčio 21, stovykloje įvyko jubiliejinės didelės iškilmės, kuriose dalyvavo daug svečių ir apie 1000 skautų, įvyko dalyvių paradas, didelis laužas. Atsilankė vysk. Paulius Baltakis, OFM, LB ir Vliko atstovai, Dirvos redaktorius V. Gedgaudas, Amerikos skautų grupė, latvių, estų ir vengrų atstovai, daug tėvelių ir visuomenės iš įvairių vietovių.

Paminėta LSS-gos įsteigimo ir Lietuvos nepriklausomybės 70 metų atkūrimo sukaktis. Šios 7-tos tautinės stovyklos šūkis:

Mano Lietuva;

TAUTINIŲ GRUPIŲ FESTIVALIS

Kaip ir kiekvienais metais, taip ir šiemet, rugsėjo 10, šeštadienį, 12 val. dienos vyks dešim-tasis etninių grupių festivalis Liberty State parke, Jersey City, N.J.

Festivalis atidaromas tautybių eiseną su vėliavomis. Iškilmėse dalyvauja New Jersey gubernatorius Thomas H. Kean ir kiti valstijos ir Jersey City pareigūnai.

tasis Kraštas paskelbė, kad Lietuvos trispalvė, Gedimino stulpai, ir Vytis leidžiami naudoti kaip tautiniai ženklai šalia esančių valstybių ženklų. (panašiai kaip ir Estijoje, kur jų vėliava legalizuota kaip tautinė, bet ne valstybinė.) Pranešė TASS-ELTA.

Pabaltiečių Tarybos biuras rugpjūčio 17 d. taip painformavo Europos spaudą: kad rugpjūčio 23 d. Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje ruošiamasi masinėms demonstracijoms Hitlerio-Stalino Pakto 49-toms metinėms paminėti. Iš Vilniaus, Rygos ir Talino telefonu gautomis žiniomis, šios demonstracijos koordinuojamos. Mitingai įvyks rugpjūčio 23 d. 6 val. vak. Rygoje, 7 val. vak. Vilniuje ir 8 val. vak. Taline. Pranešama, kad demonstracijos taip pat įvyks Kaune, Šiauliuose, ir Kretingoje. Jau ruošiami atsišaukimai ir plakatai, tikimasi labai gausaus dalyvavimo. Abejojama, ar valdžia duos leidimus mitingams, nes senesniai paskelbti ir Pabaltijoje taikomi įsakai labai apriboja tokias demonstracijas. Organizatoriai tvirtina, kad numatyti minėjimai bet kuriuo atveju įvyks.

Didelė staigmena buvo rugpjūčio 10 d. estų KP oficialiame organe "Rahva Hääl" paskelbtas Hitlerio-Stalino slaptų dokumentų pilnas tekstas. Rugpjūčio 8 d. tą informaciją paskelbė oficialiai leidžiamas Lietuvoje "Sąjūdžio Žinių" biuletenis.

(Elta)

Tu man brangi,
Tu man sava —
Mano Lietuva!

Vieta graži, primenantį Lietuvos laukų pasaką. Stovykla padalinta į tris šakas — pastovyklės: Sesierys — Mano Lietuva, Brolijos — Kunigaikščių šalis ir Akademikų — Laisvė.

VII-tąją tautinę stovyklą pasveikino Amerikos prezidentas R. Reagan ir lietuvių organizacijų atstovai.

Vietiniai laikraščiai gražiai paminėjo stovyklą, aprašė ją, drauge prisiminė ir Lietuvos dabartinę padėtį.

Platus reportažas su nuotraukomis bus spausdinamas vėliau.

NEW YORKO ATEITININKŲ RUDENS BALIUS

Įvyks rugsėjo 24, šeštadienį, 8 v.v. Kultūros Židinio didžiojoje salėje.

Gros BROLIŲ KEZIŲ ORKESTRAS

Vietos rezervuojamos iš anksto iki rugsėjo 10 — \$20.00, asmeniui, prie durų \$25.00.

Dėl informacijos ir registracijos skambinti: Ginal Simonaitytel 718 843 - 6049 arba Audrei Lukoševičiūtei 718 849 - 6083.

RENGIA N.Y. ATEITININKAI